

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto skupaj naprej . . . K 50—
pol leta 25—
četrt leta 13—
na mesec 4-50

za Nemčijo:

celo leto naprej K 55—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 60—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja vsak dan svezter izvenredne nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vln., dvakrat po 11 vln., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vln., parte in zahvale (enak prostor) 20 vln. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakazilu.
Na samo pismene naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 48— | četrt leta 12—
pol leta 24— | na mesec 4—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v L. nadstr. levo), telefon št. 34

Stranke in grupacije na Hrvatskem.

Zagreb, 27. avg. 1918.

Dne 25. avgusta je bila seja glavnega odbora »Hrvatske pučke seljačke stranke«. Seje so se udeležili vsi trije strankini saborski poslanci (Jalžabetić, Lovrečković in strankin predsednik Stepan Radić) ter vsi člani glavnega odbora, dalje poverjeniki in zaupniki stranke iz skoraj vseh kotarov Banovine. Seja je trajala štiri ure. Glavni poročevalec Radić je poročal o svojih treh potovanjih v Prago (1. in 16. maja ter pred kratkim), o jugoslovenskem in češko-poljskem jedinstvenem postopku, o bodočem hrvatskem Narodnem odboru, o vladni naredbi, o pomožnem šolstvu, končno o trajnem miru. O bodočem postopanju politične taktike HPSS, izdano je sledeče obvestilo:

U smislu svojih osnovnih programnih načel, o hrvatski pučki, o jugoslovenski, slavenski narodni politiki prihvata HPSS, načelo potpunega narodnega samoodredjenja, te pristaje uz jugoslovensko ujedinjenje i uz češko-poljsko-jugoslovenski savez.

Pred kratkim je pa glavni odbor »Socialno - demokratske stranke Hrvatske in Slavonije« na svoji seji soglasno sklenil in objavil v svojem listu:

1. Glavni odbor stoji na stanovištu punog samoodredjenja naroda, (zaplenjeno)

a) priznavajući zaključke balkanske socijalističke konferencije od 1910. g. te ljubljanske konferencije od 1912. g. traži ujedinjenje Slovenaca, Hrvata i Srba kao jedinstvenog troimenog naroda, u slobodnu, potpuno nezavisnu suverenu i demokratsku državu SHS. U radu za ovaj cilj nastupat će socialno-demokratska stranka samostalno i neovisno.

2. S obzirom na to, što zakon o izbornoj reformi za hrvatski sabor još nije stupio na snagu te u tome vidi nastojanje reakcionarnih gospodujućih klasa Ugarske i njihove vlade, koje imaju svoje potajne sumišljenike i u Hrvatskoj, upozorava G. O. pristaje stranke, da se pripreme na ponovno poveljenje borbe za opće, jednako, izravno i tajno pravo glasa, kao temelj i početak demokratizovanja političkih ureba Hrvatske.

Glavni Odbor

soc. dem. stranke Hrvatske i Slavonije.

Znano je, da se razven tega mnogi drugi narodnjački organizirajo, nekateri potom strank, drugi potom neposredne »općenarodne organizacije« (za katero se še pa ne ve, ali bo obstajala ali polje strank ali n d njimi; pa to bo pokazal razvoj dogodkov in razmer zlasti še z ozirom na narodno vladu in razmerje Banovine k Madžarski).

Te dni so se sestali v Zagrebu nekateri češki in poljski politični delavci z nekaterimi domačimi na dobro obiskanim zaupnem sestanku, in so v pogovoru konstatirali polno soglasje s sklepi »Slovenske Zveze«, oziroma njenih predstavnikov v Ljubljani in St. Janžu. Javnosti se priobčuje sledeče:

»Onomadne održana je u Zagrebu konferencija mlađe generacije češke, poljske i jugoslavenske. Prisustvovali su mnogobrojni delegati iz Galičije, Češke, Hrvatske, Dalmacije, Slovenije i Istre i Bosne i Hercegovine. Na konferenciji prihvaćena je jednoglasno slijedeća rezolucija:

1. Mladja generacija triju naroda bez obzira na stranke izjavljuje, da potpuno prihvaća načela, izražena u rezoluciju prošlog kongresa od 17. svibnja o. g., pak će nastojati da se to načelo ostvari;

2. konstatuje, da je usljed međunarodnog razvoja i ratnih događaja pitanje države Češke, Poljske i Jugoslavenske postalo jedno jedinstveno pitanje, koje se može riješiti samo uz istu temeljnu pretpostavku.

3. Uvjereni, da je pitanje slobode triju naroda nerazdvojno, poziva sve članove i stranke ovih naroda, da pod tim geslom započnu bezobzirnu borbu.

4. Savez ovih naroda u zajednici slobodnih naroda jamstvo je opstanku i razvoju naših narodnih država i poslije rata, kao što je i jamstvo trajnosti narodnih veza.

S tem je do neke meje formano zaključen razvoj, kajti izjavile so se sedaj vse stranke: Grupa narodnih demokratov okrog »Glasa SHS.« je od početka stala na najčistejšem programu našega osvobodjenja. Starčevićeva stranka prava je v svojem novem programu postavila iste zahteve, čeprav v kombinaciji z zgodovinskimi hrvatskim državnim pravom, Dalmacija je razpustila svoje stranke in osnovala občo narodno organizacijo, enako se je izjavila akademsko mladina v Zagrebu pred počitnicami, istotako sestanek narodnjakov »izven strank« 12. maja 1918 (ki je započel občo narodno organizacijo) in prej sestanek 3. marca 1918, ki je započel koncentracijo obstoječih strank in postavil skupno narodno platformo »zagrebške resolucije«, enako grupa okrog kaptolskih »Novin« in novih disidentov koalicijske (Lorković, Surmin) ter sedaj socialni demokrati (drugič), seljačka stranka in mlada generacija. Pri vseh teh sestankih, konferencah in posvetovanjih so sodelovali tudi naši rojaki in somišljeniki iz Bosne in Hercegovine.

Hrvatsko - srbska koalicija je razven tega jasno označila svoje povsem narodno stališče v indennitetni debati, ki je tudi pojasnila taktično kočljivo in zato razumljivo položaj te največje stranke v tem trenutku.

Konstatirati je torej treba popolno enodušnost in soglasnost cele hrvatske javnosti, celega narodnega mnenja in vseh strank v vprašanju našega narodnega programa, ki je izražen v znani zagrebški resoluciji: Zahteva po neodvisni suvereni jedinstveni državi Slovenec, Hrvatov in Srbov, kjer koli stanujejo.

★

Samo po sebi se razume, da obstoje nekatera manj pomembna nasprotja. Koalicija je dala stvarne izjave, ki nam ne dopuščajo nobenega dvoma, ne more pa dati formalnih deklaratornih izjav, ker hoče in mora vzdržati sedanje ustavno stanje in se hoče vsekakor ogniti kakršnimkoli davljenju narodnega življenja v dobi, ko ni dovolj orožja za odpor proti nasilju; stranke, ki niso s tem zadovoljne, jo vsled tega napadajo (Starčevićeva stranka prava in zadnja secesija); nekaj drugih nasprotij je ostalo še od prej in to je pri dosedanjem parlamentarnem režimu na Hrvatskem tudi razumljivo, čeprav nikakor priporočljivo. Toda vsekakor nas navdaja zadoščenje nad tem, da je mogoče danes konstatirati soglasnost v našem glavnem in sedaj edinem cilju in enako soglasnost zajedničke orientacije slovensko - hrvatsko - srbske politike s češko in poljsko.

Poročal sem vam zajedno o bankski krizi. Morda ostanete za sedaj z novim banom pri starem kurzu, morda pride do pritiska. V tem slučaju se bo politična fiziognomija naša e Banovine še točneje označila, in enodušna volja celega naroda gomulirala še ostreje, nego sedaj, namreč v ostri edinstveni opoziciji, kakor v Sloveniji. Ako dojde do tega, bo tudi vprašanje celokupnega Narodnega odbora le vprašanje kratkega časa.

Baš to pa bo morda Madžare prisililo, da se trikrat premislijo, predno se poslužijo politične »močne roke«.

Za eventualne dumajske-peštanske berolinske politike reševanja jugoslovenskega vprašanja v »hrvatskem«, to je nemško-madžarskem smislu, brez Slovenecv in v »okvirju«, je enotna orientacija našega naroda vsekakor brezupen migljaj.

Naši krogi se širijo.

Se pred poldrugim letom smo le malo pisali o Poljaki in če smo pisali o njih, smo poročali samo to, kar so nam povedali oficialni korespondenčni uradi in nemški listi. Stikov s pravim poljskim življenjem nismo imeli. Toda zganilo se je med nami in sedaj smemo poljski pokret organski družiti s svojim, t. j. jugoslovenskim.

Življenska zveza našega in poljskega »vprašanja« se kaže tudi na poljski strani. O tem nam pričajo celo poljski listi, ki izhajajo v Nemčiji, na pruskem Poznanjskem. Trajnih zvez s temi poljskimi organi sicer večinoma žalibog nimamo, a posrečilo se nam je vendarle videti vsaj nekaj številk zadnjih tednov.

V Poznanju samem izhaja več poljskih dnevnikov, tako: »Dziennik Poznański«, »Kurier Poznański«, »Goniec (Kurier) Wielopolski«, »Gazeta Narodowa« in »Prawda«. »Dziennik Poznański« z veseljem konstatira, da se slovensko in hrvatsko časopisje vedno bolj bavi s poljskim vprašanjem, ter citira obširneje dotične članke »Slovenskega Naroda«, »Slovenca«, »Obzora«, »Hrv. Države« in »Edinosti«. Poroča tudi o slovenskem šolstvu v Trstu. »Kurier Poznański« citira članek »Slov. Naroda« o važnosti bodočih gospodarskih stikov med Poljaki in Jugoslavlani, opisuje volitve v Katoliško tiskovno društvo in glavne politično-kulturne struje jugoslovenske. »Goniec Wielopolski« referira o letošnji slovenski socialistični skupščini, o izdajanju Streklejve slovnice ter obširneje o literarni razmehah pri Srbih (ki jim je vojna vzela najboljšje pisatelje) in Hrvatih. »Gazeta Narodowa« hvali našo akcijo za deco, »Prawda« pa naglašja, kako jugoslovenske novine zdaj pozdravljajo kooperacijo s Čehi in Poljaki itd.

Jugozapadno od Poznanja (proti Šleziji) je mesto Kościan in tu izhaja dnevnik »Gazeta Polska«; poroča o pripravah za naš Narodni Svet in o škofu Jeglicu. V Gliwicah v pruski Šleziji izhaja »Kurier Slonski«, v Inorocliju (Jungbrieslau) izhaja »Dziennik Kujawski«. »Gazeta Torunjska« izvešča o znanih političnih spekulacijah. Slovence odtrgati od Srbokratov in s tem v nemškem smislu »rešiti« jugoslovensko vprašanje. Ob izlivu Visle v morje leži mesto Gdansk. Njega »Gazeta Gdanska«, ki izhaja trikrat na teden, poroča o našem gospodarskem gibanju. V Olsztinu (Allenstein), južno od Kraljevca na Pruskem, izhaja »Gazeta Olsztynska«.

Izven kompaktnega poljskega ozemlja, v pruski industrialni provinciji Westfalen, imamo dnevnik »Wiarus Polski« (Vojni tovariš poljski), in sicer v mestu Bochum; poroča o Matici Slovenski in o znani avdienci štajerskokoroških in kranjskih Nemcev pri cesarju. V mestu Herne (Arnsberg) na Westfalskem izhaja dnevnik »Narodowiec«, ki prinaša vesti o našem Narodnem svetu in o razmerah v hrvatski socialistični stranki. Oba lista sta organa tamošnjih poljskih delavcev. »Wiarus« piše bolj katoliški, »Narodowiec« pa je očividno organ demokratske »Narodne delavske stranke« na Poznanjskem za Westfalsko.

Najbolj se pa bavi z Jugoslavlani lešenski dnevnik »Kraj«, ki smo ga radi njegovega slovenskega »Pregleda« že opevovano citirali. Mnogokrat je očividno baš »Kraj« za jugoslovenske vesti var ostalim poljskim listom v Nemčiji. Nas veseli, da se nam je posrečilo, z duševnimi voditelji »Kraja«, priti v tako plodovito dotiko, ki rodi za našo skupno stvar lepe plodove.

Večina gori naštetih listov je pisanih v katoliškem duhu. O »Kraju« smo to že svojčas poročali. (Da bi ta list vzdrževal prusofilski gospod, ne moremo verjeti vkljub oportunistični taktiki lista.) »Goniec Wielopolski« izhaja pod geslom: »V imenu božjem za vero in očetinavo!«. »Wiarus Polski« pod istim geslom. »Gazeta Polska« se izrecno imenuje »poljsko-katoliško« ter ima geslo: »Danes ne po čudežu, ampak po trudu — z vero, mero in žrtvijo postanemo svobodno ljudstvo.« »Gazeta Gdanska« ima geslo: »Z resnico in Bogom! Naj bo pohvaljen Jezus Kristus!« »Prawda« služi »rečem katoliškega in poljskega ljudstva« pod geslom: »Naj bo hvaljen Jezus Kristus!« Katoliška je tudi »Gazeta Torunjska«. Naivečja dnevniška poznanjska se zida »Dziennik Poznański« in »Kurier Poznański«, ki pripadata menda »Narodni Demokraciji« (Endeciji).

Na Nemškem so Poljaki v težkem boju z Nemci. V tem boju znači nasproti protestantskemu nemškemu napadalcu katolicizem že sam na sebi Poljaka.

Spominjajte se političnih preganjancev

Prispevke pošiljajte na:

dr. Viktora Sušnika, pisarna
dr. Trillerja, Dalmatinska ul. št. 7.

Po štrajhu v Idriji.

Idričan je znan kot miren, mironkrven državljani, ki ga zlepa ne spravi iz ravnotežja. Ako je kljub tem impregniranim lastnostim idrijsko delavstvo v celoti in solidarno stopilo v štrajk, so ga morali v to prisiliti tehtni, globoki vzroki, pač skrajna sila.

Idrija leži nekako na koncu sveta, sama zase v kotlini. Kar se v mestu pridela (sočivje), bi se lahko snedlo v par dneh. Ves živče treba vpeljati iz bližnje in daljne okolice. Da se ne bi Idričanje preveč seznanili s svetom in njegovimi idejami, Idrija ni smela dobiti železnice, zato pa je erar svoj čas preskrbeval delavcem žito, bratovska skladišča je uvažala slanino in mesnino. Vipavska stran je zalagala Idrijo z zelenjavo in sadjem, bližnja okolica s krompirjem. Ljubljanska in vrniška z zelenjavo. Skratka: Idrija je živeča samo od uvoza. Med vojno je pa prostovoljni uvoz popolnoma prenehal. Lahko si je tedaj predstavljati položaj, v katerem se Idrija danes nahaja. Kamor stopiš iz mesta, srečuješ karavano za karavano žena in otrok, ki prihajajo z nahrbtniki podobnimi vrečami, eni s polnimi, drugi s praznimi. Napol dorasli, telesno zaostali otroci, izsesane matere ječe pod težo bremena, — bolj podobni živini kot ljudem. Zjutraj na vse zgodaj je spravila mati skupaj zadnje perilo, še par riuh, da jih bo zamenjala na kmetih za živeč, zvečer se šibi pod vrečo krompirja, ki pa pri številni družini ne bo zadostoval niti za teden dni. Tudi kmetu zmanjkuje živila. Zato jih za papirnat denar ne prodaja več. Da jih le še v zameno za obleko, perilo, obutev, še raje pa za zlat ali srebrn denar. Samo ob sebi je umevno, da ni bil nihče tako založen z blagom, da bi mu ga pri takem gospodarstvu ne zmanjkalo, zato so se ženske navadile hoditi v fronto (nekdanjo) po odeje, šotore in druge tam ležeče potrebščine, ki se jih smatra za najcennejše in brez gospodarja, in kateri se je posrečilo, da je prišla s svojim tovorom mimo številnih straž, ta si je na tak način pridobila izvrsten menjalni predmet. Manj srečni so breme odvezli, za povrh se je pa še pri sidišču mogla odpočiti od naporne poti. Tudi take se dobe, ki bodo šele čez gotovo število mesecev mogle registrirati uspeh poti »v trajno«. Zgodilo se je, da ti ukrajejo perilo, obleko, obutev; čez čas dobiš vse to kje na kmetih, seveda le na pogled, pa ne nazaj. Kdor je poznal Idrijo, pa ne živi več tu, tega ne bo verjel; saj se v Idriji pred leti ni nikdar zapiralo vežnih ali drugih var; perilo se je lahko vso noč sušilo zunaj, ne da bi ga kaj zmanjkalo; tatove si lahko naštel na prstih ene roke. Danes niso varen pri zaklenjenih durih. Zgodilo se je, da so ti ukradli večerjo s štedilnika, ko si delal v sobi poleg in je bila žena v dvornci. Da ti ponoci pokoplje ves (še ne zrel) krompir, je vsakdanja prikažen. In vsemu temu je kriva sila razmer, neizmereno pomanjkanje. Seveda, tatovi iz poklica pri tem niso prikrajšani.

Nemala krivda na ravno popisanih žalostnih razmerah zadeva rudniško ravnanstvo, oziroma njegovega absolutnega šefa dvornega svetnika Billeka. Ta visoki gospod si je s svojim samodržstvom, s katerim drži k dom delavstvo in uradništvu, pridobil neomejen vpliv pri ministrstvu. Njegova beseda je obveljala vedno in povsod, zlasti od takrat, ko mu je socialno-demokratsko delavstvo — bilo je še pred vojno — izreklo svojo zaupnico in ga proslilo, naj še ostane na čelu rudniške uprave, četudi bi že lahko šel v pokoj. Pozneje — malo pozno — se je šele delavstvo zavedlo, v kakšno napako so ga bili zavedli lastni »shofrati«, ko je čutilo, da redi gada na svojih prstih. Pozicija g. Billeka je bila tem trdnješa, ker je protežiral zeta, sekcijskega šefa v ministrstvu za javna dela, da je kot najmlajši in naineizkušenejši rudniški komisar prevzel vojaško vodstvo rudnika. Prva zahvala Billekova delavstvu je bil razpust občinskega sveta. Druge so sledile; danes se lahko trdi, da Billek že ne misli na ničesar drugega več, kot, kako bi se maščeval nad obsovaženim Idrijo.

Kakor pri drugih rudnikih, tako ima tudi idrijski delavec svoj postavno voljeni rudarski odbor: lokalni odbor rudarske zadruge v Idriji. Ta odbor je vedno posredoval med delavstvom in rudniškim ravnanstvom, oziroma ministrstvom, njemu so se izročale resolucije, sprejete na rudarskih shodih, da jih je oddajal na pristojno mesto. S tem lokalnim odborom je Billek pometal kot se mu je ljubilo. V odboru je bilo nekaj resnih mož, ki so pa žalibože v času potrebe prepustili besedo in odločitev manj odločnim tovarišem, tako, da je vedno ostalo pri tem, kar je zahteval Billek. Vse delavstvo — brez razlike strank — je sledinč prišlo do prepričanja, da lokalni odbor ne vrši svoje naloge. Uvidevnejši so že pred časom hoteli, naj bi se v lokalni odbor volili najboljši možje vseh treh političnih strank, vendar strankarski fanatiki tega niso dopustili — v veliko škodo vsega delavstva, Billeku je ugajalo, ko je videl, da delavstvo ni edino. In na konto nevednosti med delavstvom je največ grešil. Nebroj resolucij je romalo v koš. Časih se je delavcem sicer obliubila kaka malenkost, dalo pa nič. Billek je bil že pred vojno absolutist, med vojno mu je prišla

na pomoč še vojaška oblast in njegova močujočnost ni poznala več nobene meje. Prej je delavstvo vsaj pital z praznimi obljubami, sedaj jim pa ali ni dal niti odgovora na stavljene resolucije, ali pa je delavske zastopnike povabil k sebi in jih zmerjal z boljševiki, anarhisti, srbofilci itd. Tudi venkar je poročal, da je vse idrijsko prebivalstvo veleizdajalec, da se med ljudstvo po načrtu razdeljuje orožje in druge take neslanosti. Dva orožniška stražmojstra sta morala iz Idrije, ker nista mogla pričarati veleizdajalcev. Na ta način je Billek hotel ukrotiti vse mesto, da bi se mu ne upalo ustavljati pri njegovem germaniziranju, kajti vse njegovo delo je imelo in ima predvsem en cilj: služiti materi Germaniji in postaviti v Idriji vsaj stebriček za nemški most do Adrije. Ker je malo težko napraviti Nemca iz človeka, ki ne zna nemško, je proti vsem zakonitim predpisom ukazal, da se mora na rudniški ljudski šoli že v prvem razredu poučevati nemščina, v višjih razredih pa že skoro ni več prostora za slovenščino. Učiteljstvo seveda ne more delati čudežev, zato pa Billek tudi njemu ne priznava z očitki antipatriotizma. Le nekaj gg. učiteljice je tako »patriotičnih«, da si niti zunaj šole ne upajo govoriti slovensko. V zahvalo jih bo gotovo Billek vzel seboj, ko pojde v pokoj med brate. Pri Billeku je sploh vsakdo antipatriotičen, kdor ne pleše po njegovi godbi. On sam je pa tako dinastičen, da n. pr. letošnjo zimo na cesaričin god ni dal razobesiti zastav raz erarična poslopja, kot je bilo to doslej vedno v navadi, pač pa so zavirale zastave šele na večer istega dne, ko je Billek izvedel za neko zmago nemške armade. To Billekovo postopanje se je splošno opažalo in grajalo.

Dolgo časa je idrijski delavec prenašal molče in vdano svojo mizerijo, slednjič je le počila preveč napeta struna. Moke ni več! Ta vest je učinkovala med delavstvom kot mrzel tuš, tem bolj, ko se je razvedelo, da dvorni svetnik na resolucijo lokalnega odbora rudarske zadruge ni odgovoril, temveč šel na dopust — založen z blagom iz rudniške aprovizacije. Brez hrane ni moči delati, zlasti ne tako, kot se dela sedaj v Idriji, ko se rudnik naravnost ropa ne glede na prihodnost. Vse delavstvo, brez razlike strank, se je združilo v en sam batalj. Dne 7. julija se je vršil javen rudarski shod. Predsednik lokalnega odbora rudarske zadruge je poročal o položaju, o stavljenih zahtevah in izjavil imenom vsega odbora, da se je odbor pogajal z rudniškim ravnanstvom celih šest let o svojih upravičenih zahtevah in to brez uspeha, sedaj pa odklanja vsakršno odgovornost in odlaga svoje mandate. Nato so združeni delavci takoj izvolili »delavski svet« iz pripadnikov vseh treh strank in proklamirali stavko.

Vse mesto je z veseljem pozdravilo ta korak delavstva, ker je bilo pričevano, da bo le združeno delavstvo kaj doseglo. Še isti dan je imel delavski svet prvo sejo, katere se je udeležil tudi Billekov namestnik in vodja okrajnega glavarstva. Prej ni bilo nikjer mogoče dobiti ne moke, ne masti, ne mesa; takoj pri prvi seji je pa rudniški svetnik Šotola naznanil, da sta moka in mast že na poti in tudi vodja glavarstva je obljubil, da dobi Idrija v kratkem dovolj mesa. Seveda moramo takoj pripomniti, da je ostalo v glavnem le pri besedah in obljubah.

Delavci pa niso zahtevali samo zboljšanja aprovizacije, ampak tudi primerno ureditev plač, zlasti preureditev plačilnega pravilnika, ki je razločeval med oženjenimi in neozženjenimi delavci. Cena vseh potrebščin se je dvignila za toliko in toliko odstotkov, delavske plače so pa ostale predvojne. Nevzdržne plačilne razmere ilustrira predvsem okolnost, da delavci z družino niso dobili več v gotovini kot 5 kron do 10 kron na 14 dni, vse jim je bilo aprovizacija, ki pa zdaleka ni bila popolna, kajti pri rudniku se je dobilo le nekaj moke, par dekagramov masti, malo ješčenja in marmelade, druge potrebščine, kakor mleko, meso, obleko in obutev si pa kupi za družino od 10 glav za 10 kron na 14 dni. Bilo je pa tudi mnogo slučajev, da delavec sploh ničesar ni dobil izplačanega v gotovini, marveč je še dolžan erarju na aprovizaciji. Zato delavstvo ni moglo prenehati s stavko, dokler ni doseglo izboljšanja plačilnih razmer, in stavka se je nadaljevala. Drugi dan stavke se je dvorni svetnik vrnil z dopusta; ker je pa delavstvo soglasno izjavilo, da se ž njim sploh ne pogaja več, je prišel v Idrijo zastopnik ministrstva za javna dela, rudniški svetnik Pohl. Pri sledečih pogajanjih se je Billek seveda na vso moč širil vmes, ostal je pa še vedno stari delavski »priatelj«; po hišni gospodar — pogajanja so trajala cele ure — niti stola ni ponudil delavcem pri pogajanjih v posvetovalnici rudniške direkcije; lačni delavci so si morali sami vzeti dovoljenje, da so se poslužili stolov.

Uspeh dvadnevnihi pogajanj je bil, da je svetnik Pohl obljubil delavcem zboljšanje aprovizacije in pa 150stotno zvišanje doklad.

Ker je vojaška oblast pritiskala na delavstvo in grozila z orožjem — pripravljeno so bili Madžari s strojnimi puškami! — je delavstvo sklenilo, da gre v četrtok na delo, dočim naj se pogajanja nadaljuje.

Delavski svet se z doseženimi koncesijami ni mogel zadovoljiti, vzel jih je le na znanje, pridržal si pa pravico, da se pogaja direktno z ministrstvom in odpošlje v ta namen na Dunaj tri delegate. Svetnik Pohl je delavcem odvetoval ta korak, češ, da je škoda stroškov za pot.

Ze dne 25. julija je bila deputacija delavskega sveta sprejeta v avdienci pri ministru za javna dela ekselenci Homanu. Spremljali so deputacijo državni poslanci: Gostinčar, dr. Ravnihar in Skaret ter ravnatelj Kristan. Delavcem je predvsem padlo v oči ljubeznivo obnašanje ministrovo, — kar primerjati ga niso smeli z onim dvornega svetnika Billeka.

Minister Homan je priznal delavstvu še nadaljnjih 15 odstotkov doklad in tudi sicer obljubil po možnosti ugoditi delavskim željam. Tudi se je zahvalil poslanecem za informacije in jih prosil, naj mu še nadalje gredo na roko s pojasnitvami in posredovanjem.

Drugi dan je šla deputacija k poljedelskemu ministru radi dobave potrebnih drv za delavstvo. Tudi tukaj so našli delavci odprta ušesa in se jim je vse obljubilo.

Pri vsej tej akciji so dobili delavci vtis, da so centralne oblasti delavstvu bolj naklonjene, kot lokalne. Rudniška direkcija, ki bi morala posredovati med delavstvom in ministrstvi v korist delodajalca in delojemalca, se postavlja na stališče, kot bi šlo vse iz njegove žepa. Ali morda samo zaradi tega tako pritiska na delavca in mu jemlje eksistenčno možnost, da se izkaže z večjim dobičkom, čigar posledica so večje tanjine in druge doklade?

Položaj v Idriji je zopet normalen, to se pravi: stradamo, kot prej.

Edini svet, ki ga imamo za nemško rudniško gospodo, je ta, naj vestno izpolnjuje svojo dolžnost brez narodnostnega sovraštva, naj skrbi, da bo letos apropracijski aparat bolje funkcioniral da ne bo zopet zgnilo na vagonih za Idrijo določene krompirja, kot se je zgodilo lani po krivdi rudniške direkcije, — s tem bo tudi sebi olajšala zadnje trenotke, ki si jih se usojeni življenja med nami.

Delavstvu pa priporočamo slovo, ker ra čakajo še težke preizkušnje.

Nalagajmo denar!

Z Dunaja prihajajo zopet vesti, da se promet bankovcev vedno bolj množi. Avstro - Ogrska banka mora izdajati še vedno ogromne svote novih bankovcev. Vlada jih rabi, da plača z njimi vojne izdatke in izdatke za civilno upravo, ker ne zadostujejo dohodki iz davkov in drugih pristojbin. V mirnem času je avstrijski promet izhajal iz 2500 milj. K bankovcev, danes pa jih je že 25.000 milj. K, torej ravno desetkrat več.

Vlada ali pravzaprav kontrolna komisija za državne dolžave je nasvetovala mnogo sredstev, s katerimi naj se omeji promet bankovcev. Do sedaj so ostali ti nasveti brezuspešni. Doseglo se je ravno nasprotno: V zadnjem času se je pomnožil promet bankovcev vsak mesec skoro za 1 milijard kron.

Pravi vzrok teh ogromnih svetov sem že omenil. Vlada rabi namreč dohodkov na kritje izdatkov in ker ne zadostujejo redni dohodki, se obrne vsak hip na Avstro - Ogrsko banko. Sedaj ji dolguje že več, kakor 19 milijard. Radikalno sredstvo za ozdravljenje teh razmer bi bilo seveda to, da vlada si ne izposodi pri tej banki ničesar več, ampak da ji še plača del dolgov. Na ta način bi se vrnil bankovci v Avstro - Ogrsko banko, njih promet bi se zmanjšal. Nikakor pa ni misliti, da se bo to zgodilo. Naša vlada bo jemala denar i nadalje tam, kjer ga bo dobila.

Radi tega moramo misliti na samo pomoč, moramo misliti sami, kako zmanjšamo promet bankovcev. Zdi se mi, da bomo na ta način tudi podprli avstrijsko gospodarstvo na solidnejši tla. Vprašanje je samo na kak način bomo zmanjšali promet bankovcev. Da nimamo Slovenci nikakega vpliva na posojila, ki jih dobiva vlada od Avstro - Ogrske banke, je jasno. Vendar so tudi tu sredstva, s katerimi se vsaj kolikor toliko zmanjša to zlo. Množina bankovcev je odvisna tudi od tega, koliko denarja nosi vsak posameznik pri sebi oziroma jih ima doma spravljene. Na Slovenskem krozi sedaj že več, kakor 1 milijarda bankovcev, v mirnem času smo izhajali približno s sto milj. K.

Res je, da so sedaj cene mnogo bolj visoke, da mora vsaka hišna gospodinja, ko gre na trg, vzeti večjo denarnico, kakor nekda, torej moramo nositi seboj večje zneske. Nikakor pa ni opravičeno, da imamo sedaj desetkrat več bankovcev, kakor pred vojno. Posebno naš kmet ima velike svote denarja shranjene v zabojih. To-liko denarja ni bilo še nikdar na de-želi.

Jako priporočljivo bi bilo, ako bi kmet in vsi ki imajo večje svote doma ves denar, v kolikor ga neohodno in nužno rabijo, izročili hranilnicam ali ga kako drugače varno in plodono naložili. Z enim mahom bi dosegli 3 uspehe. Prvi dobijo obresti, ki so drugič za vedno zgubljene. Drugič se bo- do na ta način zbirale velike svote denarja v zavodih, ki jih bodo mogli za- ložiti prej ali slej v koristna podjetja. Tretje se na ta način razbremeni Avstro - Ogrska banka ter podpre avstrijsko valuto. Vsakdo, ki nosi odvisen denar pri sebi, naj si predstavlja, da je to mrtev kapital, ki se more v gospodarskem oziru primerjati sadnemu drevju, čegar sadje gnije na vejah, ker se ne zljubi gospodarju ga pobirati. Tako malomarni gospodarji ne smemo

biti. Geslo naj nam bo, da odrinemo ves denar, ki ga ne neobhodno in nužno rabimo.

Pred vojsko smo izhajali s sto milj. bankovcev; sedaj so cene višje, zato rabimo večje svote, nikakor pa ne 1 milijardo. Ako se bomo držali zgor- njega gesla, bomo mogli v kratkem od- riniti najmanj 200—300 milijonov K, ki so sedaj popolnoma po nepotrebnem v zabojih našega kmeta in drugih majh- nih hranilteljev.

Pomagajte zasebnemu uradništvu!

Vrši se žetev in mlatev, bliža se je- sen. Kdor more, kdor ima denar in bla- go, drvi na kmete, da si preskrbi za se- be in svojo rodbino, kar se dobi. Za- sebnemu uradniku in zasebna uradnica pa čepita v svoji pisarni blede in gladne. Z- gnejevom se jima polni duša, ko razmo- trivata svoj položaj. Tudi zasebni urad- nik bi moral živeti, tudi on bi se moral ohraniti svoji rodbini. Toda kako? — S- čim? — Z delom in stradanjem? Tudi on bi rabil za svoj bolehnih žolodec bol- šega kruha, tečnejše hrane, za svojo rodbino obilnejšega živeža, tudi on bi si drvel ob nedeljah — teden je dan go- spodov — od kmeta do kmeta in ga mo- ledoval, da ima — denar, za blago. Dr- žava, dasi v obupnem fin. položaju, naj- de vsakega pol leta vsaj nekaj sto mi- lionov kron, da jih porazdeli med svo- je uradništvo in uslužbence, da bi jim izboljšala njihov življenjski položaj. Za- sebnega podjetja pa, katerim je vojska pri- pomagla ne samo na trdne noge, ampak do bogastva, podjetja, katera mučijo da- nes težave ins krbi, kako in kam obrniti denar, da ga obvarujejo preteče izgube, ta nimajo za svoje uradništvo niti toliko obzira in čuta dorežljivosti nego država. — Denarni zavodi brez izjeme so si za- časa vojne vsi dobro opomogli. Njih bi- lance izkazujejo čiste dobičke, kakor ni- koli poprej. Malo, zelo malo pa jih je, pri katerih dobiva uradništvo vsaj one draginske in nabavne prispevke, katere priznava država svojim nastavlencem. In vendar bi denarnim zavodom država nikoli ne smela biti v posmehovalen vzgled glede plačevanja nastavlencev.

— So obrti in trgovine, ki so svoje bla- go podražili z izrecno opazko »zaradi draginske doklade«, kojih uslužbeni pa draginskih doklad ne dobivajo. Zvi- šala se je zavarovalnina vseh vrst, od- vetniške in notarske zbornice so podra- žile pisarniška dela, vendar pa so za- varovalnice, ki so že za mirni čas pre- nizke plače zvišale kot draginsko do- klado za naravnost sramotni odstotek. Upoštevamo, da so odvetniške in no- tarske pisarne vsled vojske prizadete, odobravati pa ne moremo, da nekatere teh pisarn z dolgoletnim obstojem in številno klijentelo svoje uradništvo ve- liko slabše plačujejo, nego mlade pi- sarne.

Iz mnogih zavodov in pisarn je bi- la poklicana k vojakom tretjina, polo- vica, celo dve tretjini uradnikov. Pod- jetja si novih uradnikov ali sploh niso najela, ali pa najela ženske in pomožne moči z veliko nižjo plačo. Delo vpokli- cencev je prešlo na ramena v pisarni ostalih starejših uradnikov, ki morajo delati zdaj z večjo intenzivnostjo, delati čez običajne uradne ure. Mnogo urad- nikov že ves čas vojne ni imelo radi obilice dela in pomanjkanja uradništv- prav nobenega dopusta. S tem, da pod- jetja vpoklicancem ne izplačujejo polne plače, da imajo v svojih pisarnah manj in cenejše osebe, a delo se pa, — ki se ni zmanjšalo, po nekod še celo pomno- žilo, — opravlja čezurno in na račun uradniških dopustov, imajo podjetja po- seben dobiček, ki je pravzaprav last de- lujočega uradništva in bi se moral v pri- meri obliki temu izplačevati.

Neprestane obljube, ki se dajejo od uprav gotovih podjetij in zavodov urad- nikom na njihove prošnje, da se bodo plačilne razmere že uredile, uradništv- ne zadostujejo. Na spremembo valute ono ne more čakati. Zasebno uradništvo vseh vrst je danes do kosti izmožgano. Ono je gladno, raztrgano in bolno. Ono rabi takojšnje de- janske pomoči in ne praznih obljub. Podjetja in zavodi, ki so da- rovali tisoče in milijone kron v razne namene, naj dajo tudi vsaj nekaj tisočev za človekoljubne, za vzdrževalne name- ne svojega bednega uradništva in njih- ovih rodbin. Saj so to naši ljudje, člani naše družbe in deli naše krvi. Zdej je prilika, da si tudi vsakteri teh preskrbi kak krompir, kak liter fižola in mernik pšenice, ječmena ali prosa ter kuriva. Zima bo huda, spomlad še huja.

Pomagajte torej, dokler je še čas! S to javno prošnjo obračamo se do uprav vseh različnih podjetij vseh slovenskih strank in do slovenskega občinstva sploh. Država plačuje svoje nastavlence po svojih dohodkih, zaseb- na podjetja pa naj plačujejo tudi po svojih.

Narodna galerija.

Slovenska upodabljajoča umetnost je dalj časa bojevala dovolj trd eksten- čni boj. Umetnostna volja mlajšega na- raščaja je hotela ustvariti slovensko umetnost kljub temu, da je imela malo opore v tradiciji naše preteklosti, in kljub mnogim oviram, ki so nujno na- stajale iz pomanjkanja umetnostne kul- ture med občinstvom. V javnost se je le sem in tja zaslišal odmev iz tega bo- ja. Bili so to kriki umetnikov, ki so se včasih zgrozili nad malobrižnostjo ob- činstva za upodabljajočo umetnost, včasih kriki občinstva, ki ni bilo s svojo umetnostjo zadovoljno. Med tem pa se je stanovito, dasi ne tako hitro, kakor bi bilo želeli, krepila tvorna moč naših umetnostnih delavcev, in vzporedno se je tudi med ljudstvom poglabljalo ume- vanje za našo umetnost ter zavest nje-

ne potrebnosti za splošni blagor.

Vendar se je pokazalo, da je treba dati delu za umetnostno kulturo na Slo- venskem širjo in trdnjšo podlago, na kateri se bi mogel umetnik mirneje razvijati in se bo občinstvo smotneje vzgajalo. Naše umetnine so raztresene po mnogih majhnih zbirkah, pri zaseb- nih, v ateliéjih, centralne umetnostne institucije nimamo, umetnost si je no- magala od ene slučajne razstave do druge. Živela je bohemsko življenje brez strehe; imeli nismo nobenega stro- kovnega umetnostnega kolegija, ki bi bil oremišen s potrebno avtoriteto in potrebnim strokovnim znanjem. Posle- dica teh razmer je bilo dejstvo, da je umetnostno ustvarjanje bilo v večnih krizah, da se zmisel za umetnost in nje življensko vrednost ni mogla tako vr- stiti v splošno zavest, kakor bi bilo po- trebno, da ne bi bili nakupi slučajni, ka- kor so se »tudi javne zbirke polnile veli- čnoma brez ozira na njih pravi namen, da je občinstvo bilo brez orientacije v svoji sodbi. A kakor v marsičem dru- gem, tako je vojska tudi v tem oziru je- la razmere »zdraviti v kofenini«.

Ze dalj časa so se prijatelji umetno- sti razgovarjali v Ljubljani o tem, da se osnuje društvo, ki bi skrb in delo za umetnost centraliziralo. Predložili so vladi pravila »Narodne galerije«, ki so bila dne 12. avgusta potrjena. V kratkem se bo vršil občni zbor tega društva, s katerim se bo, kakor upa- mo, začela nova doba v razvoju naše upodabljajoče umetnosti.

Poglaviti namen novega društva je, da se ustanovi javna slovenska umetnostna zbirka. Narodna gale- rija, kjer bodo stalno razstavljena naj- boljša dela naše upodabljajoče umetno- sti, starejša in nove. Nabirala pa bo Ga- lerija tudi dela tujih umetnikov, zlasti ti- stih, ki so bili z razvojem naše umet- nosti v vzročni zvezi. Društvo bo skušalo zbrati doslej raztresena dela v skupno zbirko in bo skrbelo, da se zida ali priredi umetnostni lastni dom. Poleg tega glavnega smotra ima društvo tudi namen, da vzbuja zanimanje za umetnost med občinstvom, po- spešuje razvoj domače umetnosti, znan- stveno raziskuje našo umetnost, prireja sestanke, predavanja ter izdaja spise in reprodukcije.

Namenu društva je primerno pri- krojen njega notranji ustroj. Narodna galerija bo imela razen odbo- ra, ki bo opravljal običajne odbo- rove posle, tudi u- metniško komisijo, sestojčo iz devetih članov umetnikov. Ta komisija bo odločevala o vseh nakupih umetnin in sploh vseh umetnostnih vprašanjih.

Narodna galerija bo razširila svoje delovanje po vseh slovenskih pokrajih, pritegnila vse delovne umetnike in ljubitelje umetnosti v svoj krog, orga- nizirala nabiranje in nakupovanje umet- nin, propagirala umetnostno misel med široke sloje. Pričakovati je tedaj, da bo v tem času pomladnega brstenja na Slo- venskem tudi novo društvo ugodno uspevalo in da vstane v času splošne- ga narodnega preporoda tudi slovenska umetnost k novemu življenju!

Parlamentarne vesti.

Dr. Korošec poklican k ministrske- mu predsedniku. Ministrski predsednik Hussarek je za jutri v nedeljo dne 1. septembra povabil načelnika Jugoslo- vanskega kluba dr. Korošca na raz- govor.

Konference z načelniki strank. Ka- kor znano, je pričel ministrski predse- dnik s pogajanj z načelniki strank in na drugem mestu poročamo, da je bil po- klican za jutri v nedeljo k ministrske- mu predsedniku tudi načelnik Jugoslo- vanskega kluba. Do danes se še niso vršile konference s Čehi, Jugoslavi in Poljaki. Vest, da načelnik češkega Na- rodnege sveta Kramář ni hotel pričeti s pogajanj z vlado, je neresnična, ker se vlada do češkega Narodnega sveta sploh ni obrnila v nobeni zadevi. Tudi druge vesti, kakor da bi bili češki za- stopniki, tako načelnik Češkega Svaza Staněk in na poslanec Klofač odklonili vsako pogajanje z vlado, glasom poro- čil z Dunaja ne odgovarjajo resnici. Če- ški poslanci, ki so se razgovarjali z mi- nistrskim predsednikom, so samo izjav- ili, da se sami ne smatrajo za kompet- tentne, pogajati se z vlado, dokler niso slišali nazorov svojih tovaršev. Te dni se sestane predsedstvo Češkega Sv- za, da se razgovori o vladnih predlogih.

Čehi in baron Hussarek. Namestnik načelnika Češkega Svaza poslanec Klo- fač je odgovoril ministrskemu predse- dniku Hussareku na njegovo povabilo, da naj pride k njemu na razgovor, da ne more ustreči njegovi želji, ker se sme za Čeha pogajati samo celo predsedstvo Češkega Svaza. V čeških političnih kro- gih vlada mnenje, da je tudi sicer zelo dvomljivo, ali se bodo hoteli Čehi sploh pogajati z vlado po ustavolomstvu, ka- tero je vlada izvršila z ustanovitvijo okrožnega sodišča v Trutnovu.

Konferenca z Ukrajinci. Ministrski predsednik baron Hussarek je izjavil napram Ukrajincem, da Poljakom ni dal prav nobene obljube glede razdelitve Poljske. V dunajskih krogih smatrajo sedaj vsled te izjave ministrskega pred- sednika Ukrajincem, da sme vlada ra- čunati s podporo ukrajinskih poslancev v jesenskem zasedanju državnega zbora.

Za jesensko zasedanje državnega zbora ima ministrski predsednik pred očmi v prvi vrsti rešitev davčnih pred- logov, ker je treba pokriti 1900 milijonov kron primankljaja. Vlada izjavlja, da želi, da bi ostal parlament zbran in to zlasti z ozirom na zunanji položaj in na finančno stanje države. V tem slučaju bo pripustila vlada tudi debato o narod- nostnih in apropracijskih vprašanjih. Kakor se vidi, vlada ne namerava pred-

ložiti parlamentu svojega izdelanega na- črta o ustavni reformi. Vesti, da naj se izvrši že v jesenskem zasedanju ta re- forma, torej niso bile resnične. To izhaja tudi iz uradnega sporočila ministrskega predsedstva, ki govori samo o pred- delih za ustavno revizijo.

Vesti o ustavni reformi. Uradno se razglša iz pisarne ministrskega pred- sedništva: Vesti o poročilih glede vlad- nih načrtov za ustavno revizijo posa- meznim k ministrskemu predsedniku došliim voditeljem političnih strank, ki so brez stvarne podlage, so imele za po- sledice različna poročila o vsebini teh načrtov. Tem vestem nasproti naj se konstatira, da vidi vlada v pripravljanih ustavnih revizijah pod varstvom vseh enotnostnih interesov države eno svojih glavnih nalog in da ne namerava za- vleči informiranja javnosti glede svojih tozadevnih namenov, da na sedanje sta- nje predel še ne dopušča objave namer- avanih načrtov.

Predsednik gosposke zbornice v Švici. Dunaj, 29. avgusta. Predsednik gosposke zbornice knez Alfred Widisch- grätz je odpotoval v Švico. Namen po- tovanja ni znan, vendar pa se domneva, da ima politično ozadje.

Od Arrasa do Soissons.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berolin, 30. avgusta. (Kor. ur.) Za- padno bojišče. Skupina gim. Rup- relita in go. v. Böhna. Boji v predpolju na obeh straneh Lyse in severno od Scarpe. Jugovzhodno od Arrasa smo z artiljerijo in bojnimi letalci uspešno pri- jeli sovražno pehoto in oklopne vozove, ki so se približevali bojišču. Proti pol- dnevu je sovražnik obnovil svoje na- pade. Njih žetisce je ležalo včeraj južno od ceste Arras - Cambrai. Sovražnika, ki je večkrat napadel iz Cherisy in Fontaines ter proti Hendecoutu smo v tr- dem boju zavrnili. Boji proti jugu so vdrli Angleži v Bullecourt in Riencourt. Tu so se vršili luji boji v zamotanih jar- kih in v polju rup. Riencourt smo so- vražniku zopet izrgali, tudi vzhodni del Bullecourta smo zopet zavzeli. Popol- dne je razširil sovražnik svoje napad- do severovzhodno od Bapauma. Veči- nomo so se napadi ponesrečili že v na- šem ognju. Iz St. Legerja in Morja je sovražnik petkrat zamen napadel. Uni- čili smo številne oklopne vozove. Se- verno od Somme smo v zvezi z gibanji, izvršenimi južno od reke, preložili ob- ramo v črto vzhodno od Bapauma in severozapadno od Peronna. Sovražnik je včeraj, obotavljajoč se, sledil preko Bapauma - Combles - Maurepasa. Med Peronom in Oiso infanterijski boji na zapadnem bregu Somme in kanala. Moč- ni napadi, ki jih je izvršil sovražnik jugovzhodno od Nesla in Noyona proti našim novim črtam, so bili zavrnjeni. Ob Ailetto so se ustali Francozi zapadno od Folebraya v majhni globini na vzhod- nem bregu reke. Med Ailetto in Aisno so skupaj z Amerikanci obnovili svoje napade. Med Pont Saint Mardom Cha- vignyem so Francozi od ranega jutra naskakovali naše črte. Oklopni vozovi so vedno iznova vozili nove napadalne valove pehote naprej. Magdeburški, ha- noverski, turinški in gardni polki so popolnoma zlomili z dvojno premočjo izvršene težke sovražne napade. 72 oklopnih vozov je bilo razbitih. Podčast- nik Kropfmaier in poddesetnik Manske in Schlotauske prvega oddelka strojnih pušk prvega pehotnega gardnega polka so skupaj uničili pet oklopnih vozov. Pešpolk št. 152 je razdeljal 20 oklopnih vozov. Francozi so včeraj tu doživeli težak poraz. Njih izgube so nenavadno visoke. Dobili smo vjete od 10 različnih divizij. — v. Ludendorff.

NEMSKO VECERNO POROČILO.

Berolin, 30. avgusta. (Kor. ur.) Ve- liki angleški napadina na ši- roki fronti jugovzhodno od Arrasa so se ponesrečili. Kra- jevni boji jugovzhodno od Noyona in ob Ailetto.

Vasi Cherisy in Fontaines ležita južno od ceste Arras - Cambrai, od Arrasa proti jugu - vzhodu oddaljeni do- riht 11 km. Vasi Bullecourt in Riencourt ležita 5 km še bolj proti ju- go - vzhodu. Nasprotnik se torej z zna- no hitrostjo pomika v smeri na Cambrai. Bapaume so morali Nemci prepustiti na- sprotniku. Umaknili so se proti vzhodu, tako da sedaj poteka njihova fronta neka- ko od vasi Pelvies, ki leži ob južnem bregu Scarpe, 10 km vzhodno od Arrasa, ob črti, ki si jo potegnemo naravnost proti jugu do mesta Péronne, kjer preide v dolino reke Somme, ki tod poteka proti se- veru, dočim se pri Péronnu obrne proti za- padu in teče v smeri na mesto Amiens. Ozemlje, ki so ga Nemci s tem svojim umikom prepustili nasprotniku, je široko povprečno 12 km. Combles leži 9 km severo - zapadno od Péronna, vas Mau- repas je od Combles proti jugu - zap- adu oddaljena 2 km. Uradno poročilo govori o Sommi in o kanalu. Somma namreč teče deloma po neurejeni strugi delo- ma po kanalu, ki je speljan vzporedno z rekino strugo, toda tako, da je med njima ozemelski pas mestoma širok celo po 1 km. Mesto Nesle leži ob železnici Amiens - La Fere - Laon - Reims, 8 km južno od Péronna. Mesto Noyon je prešlo v na- sprotnikovo posest. Zato so Nemci svoje črte od Oise med Noyonom in Chaunyem odmaknili bolj proti severu. Vse kaže, da se Nemci nameravajo umakniti na tako- zvano Hindenburgovo črto, ki poteka mimo St. Quentin in od katere so bili marca me- seca tega leta začeli svoje zmagovalno prodiranje na Amiens.

Berolin, 30. avgusta. »Morningpost« poroča, da je bil del angleške armade po- stavljen direktno pod vrhovno poveljništvo generala Focha.

Berolin, 28. avgusta. S švicarske meje poročajo: Splošno se domneva, da bitka na zapadu vrhunca svetlega razvoja še ni do- segla, ker spé na Flandrskem ob Aislu in

v Champagni še novi problemi, ki se lahko vsak hip vzbude. V nasprotju z velikan- sko borbo na zapadu je tem bolj čuden mir na italijanski fronti, ki je naravnost ne- razumljiv.

Berolin, 30. avgusta. »Koresp. urad.« Wolffov urad poroča: V težkih bojih južno od Arrasa so se nemške čete vseh plemen- junaško borile v obrambi proti vedno iz- novna v boj poslanim divizijam in proti silni množini tankov. Dokazale so iznova, da živi v nemških četah še vedno duh prvih vojni dni.

Rotterdam, 30. avgusta. Vojaški polo- žaj in nadomeščanje za zimsko vojno sta- vita do angleškega parlamenta zahtevo, razširiti brambno dolžnost na vse moške od 18. do 48. leta.

Zeneva, 28. avgusta. »Viktore« izre- ka resno skrb pred neugodnim preokretom vojnega položaja v prihodnjih tednih. Francozi in Angleži v doglednem času ne bodo razpolagali z omebne vrednimi re- zervami. Vse upanje entente sloni ob hi- trejšem tempu ameriških operacij.

London, 30. avgusta. Reuter izve, da so Angleži danes na fronti sedem milj med Bullecourtom in reko Scarpo napredovali naprej za kakih 1000 jardov.

Dunaj, 30. avgusta. Bitka v odseku Arras - Somme je ostala za Angleže tudi včeraj brez uspeha. Na južnem delu boji- šča so se Nemci umaknili v novo obrambno črto. Angležem se kljub silnim žrtvam ni posrečilo prekrizati namena nemškega vo- dstva, ki hoče pripraviti pozicije za obrambo in za poznejšo obnovitev napadov. Nemci se zato le počasi umikajo na to novo črto, da omogočijo, da se ta črta temeljito pri- pravi. Umikajo se le v posameznih odse- kih ter bo to umikanje najbrže v si v krat- kem končano. Obramba s silnimi četami iz- vršenih sovražnih napadov zahteva, kakor je naravno, močne rezerve. Nove črte so nasproti dosedajni fronti za kakih 70 km krajše, kar pomeni prihranitev kakih 30 di- vizij. Obramba v novi črti bo imela zato več izglelov in bo močnejša. Uspehe te nemške strategije je videti že v operacijah ob Ailetto.

Frankfurt, 28. avgusta. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Zeneve: Vojaški so- trudniki pariških listov pripravljajo obš- tno na pavzo v sedanji bitki. Pravijo, da se bo angleško - francosko prodiranje usta- vil. Celu Barres v »Echo de Paris« opo- zarja, da bodo imeli Nemci v Hindenburg- ovi črti veliko zaslablo in da se bo mo- rala sedanja bitka vsled tega časno pre- kiniti. Tudi vojaški uvodnik lista »Humani- te« se izreka v tem smislu. V »Petit Pari- sien« se izreka podpolkovnik Rousseau mo- go manj previdno. Tudi on je mnenja, da sedanja bitka ne bo šla preko črte, odko- der so Nemci to pomlad prodirali, pravi pa, da je Foch že pripravil strašen udarec, ki naj bi zadel Nemce na drugem, popol- noma nepričakovanem mestu. Za ta odlo- čilen udarec ima Foch pripravljene Ameri- kance po vzoru Napoleona, ki je vedno pri- hranil svoje najboljša čete za glavni udar- ec. Ker razširjajo drugi oficijozni listi in celo »Agence Havas« naravnost vsiljivo ta naznanila, je jasno, da je vse to namenjeno varati sovražnika ali pa lastno ljudstvo. Vsekakor se da sklepati iz tega, kar je francosko časopisje v zadnjih tednih spo- ročilo o Amerikancih, da dosedaj na Fran- cosko dospele ameriške čete še dolgo ne zadostujejo, da bi moge izvršiti samostoj- no kak resen udarec.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

27. avgusta popoldne. Južno od Avre so francoske čete jutraj razširile svoje uspehe v pokrajini San Mard ter za- vrnile sovražne protinapade. V včerajšnjih bojih smo vjeli 1100 mož, med njimi 36 častnikov, od katerih sta dva bataljonska poveljnika. Med Oiso in Aisno se je pone- srečil včeraj zvečer nemški protinapad za- padno od Chavignya. Vjeli smo 30 mož. V pokrajini vzhodno od Bagneura smo pre- ložili svojo črto za kakih 1200 metrov. Tekom noči je bil artiljerijski boj med Ailet- to in Aisno precej živahen.

27. avgusta zvečer. Umikajoč se pred našim trajnim pritiskom, je bil so- vražnik danes prisiljen nadaljevati svoje umikanje na obeh straneh Ancre. Na fronti kakih 20 km so zlomile naše čete ves so- vražen odpor ter izvršile sunek, ki je na gotovih točkah prekoračil globino 4 km. Dr- žimo splošno črto neposredno zapadno od Chaulnesa - Puncyja - Liancourt - Ver- pillersa - Halu, Fransart - Cremery - Grun- ny. Careois, Roye, Laucourt in Craepeau- mesnil, katere kraje imamo zasedene. Vje- li smo več sovražnikov. Artiljerijski boj se je v okolici Lasignya ter med Oiso in Aisno precej živahno nadaljeval.

28. avgusta popoldne: Tek- kom noči so francoske čete, ki stoje se- daj v stiku s sovražnimi poslednjimi četami, nadalje prodirale. Severno in južno od Avre smo zavzeli Chaulnes, Omiécourt, Balatre, Reigliese in Ver- villiers. Boji proti jugu smo vdrli v gozd pri Craepeaumesnilu ter zavzeli Oives. Danes jutraj smo nadalje na- predovali proti Sommi. Severno od Avre smo dospeli do splošne črte Li- court - Potte - Mesnil - Nesle. Od več- raj smo zopet zavzeli kakih 30 krajev. Na gotovih točkah smo v tem času na- predovali za 12 km.

28. avgusta zvečer: Čez dan so naše čete sovražnika nadalje zasle- dovale. Pod našim močnim pritiskom se sovražnik na fronti 30 km na vrat na nos umika. Dospeli smo do višni na le- vem bregu Somme od Cizachourta do pokrajine vzhodno od Nesla. Severno od Oise smo zavzeli Suzev, Pont l'Eve- que, Vanchel in Porquericourt. Naše prodiranje ta dan presega na nekaterih točkah 10 km. Od jutra smo zopet za- sedli kakih 40 krajev. Med številnim od sovražnika zapuščenim materijalom smo našli tri železniške vlake obložene z vojnimi orodjem. Vjeli smo 500 mož. Med Oiso in Aisno so se vršili živahni boji v pokrajini pri Juvigny. Tekom teh bojev so Amerikanci zavrnili več sovražnih protinapadov. Močen nemški poskus prekoračiti Veslo južno od Ba- zochesa in Fismesa so amerikanske če- te zadržale. Na ostali fronti je potekel dan mirno.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

27. avgusta. V ponedeljek po- poldne in zvečer so se vršili boji med Mar- ricourtom in Bapaumom ter severno od tam. Sovražnik je opetovan z močnimi četami napadel, pri čemur je imel velike izgube vsled našega ognja, ni pa mogel preprečiti našega napredovanja. Angleži in Valžani so juršili skozi Montauban ob velikem višinskem hrbtu, zavzeli veliki gozd in dospeli do Longuevala. Tu nas je

vrgel silen protinapad ob 6. zvečer nazaj proti Bazentinu le grand in proti gozdu. Na tej črti smo zlomili sovražniški napad in pri zopetnem prodiranju smo se ustavili vzhodno od gozda. Zgodaj ponoči je izvršil sovražnik drugi protinapad, ogenj strelcev pa ga je zavrnil, predno je dosegel naše pozicije. Severno od gozda je izvršil sovražnik dvakrat protinapad ter je potisnil v bližini Ligny in Thilloya naše napadalne čete za 400–500 jardov nazaj, nakar smo njegovo pehoto zadržali in pogladi nazaj. Novozelanci so se po trdem boju ustalili na skrajni severni meji Bapauma. Angleži so prodrli bolj proti severu proti Beugnatu ter so se bojevali za Croisilles. Na desnem krilu boje fronte so nadaljevali Avstralci svoje napade ter prodrali na obeh straneh Somme, zlasti proti Dompierru in vzhodno od Suzanna. Na levem krilu boje fronte so zavzeli Kanadci opoldne višinski hrbet vzhodno od Vancourta ter so se ustalili vzhodno od Guemappa. Severno od Scarpe so obnovili Skoti svoj napad ponoči ter napredovali v smeri na Plouvin. Število od jutra dne 21. avgusta vseh preseglo 21.000 moč.

28. avgusta zjutraj. Včeraj so zavzele naše čete južno od Somme Foucourt, ki ga je sovražnik s strojnimi puškami žilavo držal. Severno od Somme smo zasedli večji del gozda Frons, pri čemur smo vjeli več sovražnikov iz neke pruske gardne divizije. Južno od Scarpe so čete prve armade izboljšale svoje pozicije na obeh straneh ceste Arras - Cambrai ter dospole do robov Hancourta in Boiry notre Dame. Severno od Scarpe so bili včeraj popoldne ob železniški progi Arras - Douai nameravani silni sovražniški protinapadi, ki so naše sprednje čete potisnili nazaj za nekaj sto jardov od starih nemških jarkov na Grenlandskem vrhu, kjer pa se je sovražnik napad v našem ognju zlomil. Angleške čete so izvršile včeraj uspešno krajevno podvzetje na obeh straneh ceste Neuve Berquin - Estaires ter prelomile svoje črte na fronti kakih 4 milj, pri čemur so vjele več sovražnikov.

29. avgusta zvečer. Južno od Somme so pritiskale avstralske čete na sovražnika ter dospole do splošne črte Fresnes - Herbecourt. Sovražnik se trdovratno opira pred prehodi čez reko pri Brieyu in Péronnu. Na severnem bregu Somme so zavzele naše čete Curly in Hardecourt po trdem boju ter prodrele v smeri na Maurepas. Med Bapaumom in Scarpo so se naši napadi danes nadaljevali. Na vseh točkah smo dosegli uspehe. Croisilles, kjer se je sovražnik trdovratno upiral, so londonske čete polagoma obklopile ter je kraj sedaj v naših rokah. Angleške čete so si izsilile pot naprej v smeri na Fraucourt in jugo-vzhodno od Fontaine les Croisilles. Po težkih, cel dan trajajočih bojih, so vrgle kanadske čete sovražnika iz več močno branjenih točk in važnih sistemov jarkov ter zavzele kraja Boiry notre Dame in Pelves. Tekom teh podvzetij smo vjeli več sovražnikov. Čez dan smo napredovali severno od Locona.

AMERIŠKO URADNO POROČILO.

27. avgusta zvečer. Razen o novih krajevnih bojih ob Vesli med Bazochesom in Fismesom ni ničesar poročati. 28. avgusta zvečer. Severno od Aisne so prodrele naše čete skupaj s francoskimi četami do železniške proge zapadno od Juvincourta. Vjele so 200 moč. Ob Vesli so prisilili krajevni sovražni napad naše prednje oddelke, da so opustili Bazoches in Fismette.

Korzar v Atlantskem oceanu.

Zeneva, 28. avgusta. »Matin« priobčuje pod naslovom: »Nemški korzar v Atlantskem oceanu«. Brzojavko, ki poroča o uspešnih voznih nekega nemškega podvodnika, ki je zavzel ladjo »Triumph« ter posadil na ladjo posadko 16 moč. Posadka ima dva topa in brezlično brzojavno postajo. Vsled voženj ladje »Triumph« je obal pri Novi Škotski za ribiške ladje nevarna. Mnogo manjših parnikov je bilo že potopljenih. Posadke potopljenih ladij so dospole v kanadska pristanišča.

Boljševiki v Kanadi.

Bern, 30. avgusta. »Times« poroča o velikih političnih nemirih in o močnem gibanju proti imperijalizmu v Kanadi, katero gibanje je popolnoma enako gibanju boljševikov. Med voditelji delavcev je mnogo pacifistov, ki so splošni brambni dolžnosti sovražni in bi se radi branili proti nadaljnjim izdatkom za vojno in proti nabiranju čet. Dasiravno niso pacifisti med delavstvom vodilni, tvorijo vendar veliko skupino ter provzročajo vznemirjenje in konflikte. V provinci Quebec je kakih 10.000 moč dezertriralo, ali pa se sploh ni zgledalo pri vojakih. Vojaškim obvezancem se je stavil termin, da se zglase, sicer zapadejo kazni. To je nekoliko pomagal. Od dezerterjev se je dosedaj zgledala nekako polovica.

Spansko-nemški konflikt.

Berolin, 28. avgusta. Wolffov urad poroča: Glasom poročila »Timesa« iz Santandra, je baje nemška vlada sprejela pogoje španske note in privolila, da se odstopijo v španskih pristaniških mudeče nemške trgovske ladje kot kompenzacija za izgube španskega trgovskega brodomstva. To poročilo je neresnično. Kakor se je že dne 23. avgusta poročalo, je nemška vlada protestirala proti nameravanemu nastopu španske vlade. Med obema vladama se vrše pogajanja, da se doseže rešitev, ki upošteva obojestranske interese.

Z italijanske fronte.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 30. avgusta. (Kor. ur.) Italijansko bojišče. Južno od Morrya so napadle konjeniške napadalne čete sovražno oporišče ter dvignile del posadke. Tudi v dolini Concel nastopajo naše napadalne čete z uspehom. Na visoki planoti Sette Comuni je bojno delovanje močno oživelo. Pri Asiagu in severno Col del Rosso je izvršil sovražnik po močni artiljerijski pripravi več sunkov, ki smo jih zavrnili deloma z ognjem, deloma v protisunk. Včeraj zjutraj so napadla naša velika letala kolodvor Monte Belluna in vrgla na kolodvor 50 bomb. — Šef gen. štaba.

Italijanska meja zopet zaprta. Iz Chiassa 30. avgusta: Italijanska meja je znova zaprta.

Delovanje pomorskih letalcev. Iz vojnoporočevalskega stana 30. avgusta: Delovanje naših pomorskih letalcev je bilo tudi pretekli dne naperjeno na središča sovražnih zračnih bojnih sil ob italijanskem obrežju. Posebno je trpelo letališče Poveglia pri Benetkah v noči 22. na 23. avgusta. Naši letalci so z izredno rezkostjo zadeli hangarje in druge objekte in se borili proti sovražniku s strojnimi. Dva hangarja in dve ubikaciji so razbiti. 23. avgusta so naša letala znova uničila letališče Jesi pri Jakinu. Z bombami je bila obložena z uspehom angleška letalska postaja pri Obranku v noči 26. na 27. Pri vseh podjetjih smo izgubili dve letali. Tudi sovražno delovanje je bilo živahno. Zgodaj zjutraj 23. na 24. in 29. avgusta so sovražna letala metala bombe na Pul in okolice. Je enkrat so zadela ali napravila samo minimalno škodo, ker je bil zožar takoj udušen. Sovražni napadi z bombami na Korčulo, Lastovo. Sv. Ivan Meduanski in Drač od 22. do 26. niso provzročili nikake škode. Zračne napade na Kotor prepustajo italijanske boje sile največ angleškimi letalcem, ki so 23. avgusta izgubili izmed štirih dve letali, kateri so naši letalci razbili, da sta v morje. Napad je stal štiri žrtve. Materijalna škoda je bila neznatna. Izgube italijanske zračne ladje. Iz Rima 30. avgusta (Agenzia Stefani): Zračna ladja »A. I.«, ki je odplula 16. t. m. na južno Jadransko morje, da izvrši neki vojni nalog, se ni vrnila na svojo bazo.

Zračni boji ob Pavi. Iz vojnoporočevalskega stana 30. avgusta: 28. avgusta je bil hud dan za naše letalce. Zlasti vzdolž fronte ob Pavi je vzletelo veliko število sovražnih letal, da izsili večji izvid. Kljub znatni številni premoči sovražnika so delovali naši vrli letalci uspešno. Sestrelili so tri sovražne aparate in so mogli svojo nalogo rešiti po ukazu. Kolodvor v Trevisu je bil znova obložen s 1000 kg bomb, katerih učinek je bil neoporečno ugotovljen.

Naše napredovanje v Albaniji.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 30. avgusta. (Kor. urad.) Albanija. Nobenih večjih bojov. — Šef generalnega štaba.

FRANCOSKO URADNO POROČILO IZ ALBANIJE.

26. avgusta. V Albaniji so mogle naše čete vsled odpora proti silnemu napadu sovražnika z dne 25. avgusta iti z lahkoto in brez motenja nazaj. Zvezo z italijanskimi četami vzdržujemo. Angleški letalci so metali bombe na sovražna taborišča v okolici Demirhisarja.

Ruska fronta.

RUSKO URADNO POROČILO.

Moskva, 28. avgusta. (Kor. ur.) Severokavkaska fronta. Na jugu se je naš položaj vidno izboljšal. Naše čete so zasedle mesto Jekaterinodar in postajo Tihorickaja. V Vladikavkazu so se dvignili kozaki in osetinski častniki proti sovjetski vladi. Vse delavsko ljudstvo se je dvignilo kakor en moč na boj proti protirevoluciji. Mestna дума in socialni revolucionarji desnice so se izkazali kot protirevolucij. organi. Sedaj je vstaja vdušana. Premagani vstaji so zbežali.

Tokijo, 22. avgusta. Gospodarska pomožna komisija, ki pride pod vodstvom barona Megate v Sibirijo, obstoja iz 16 zastopnikov mornarice, trgovine in industrije. Zunanji minister je nagovoril komisijo ter rekel, da je Japonska odločena rešiti Sibirijo in na ta način podati tudi Rusiji roko za rešitev. Japonska bo pošiljala v Sibirijo razne svoje zaloge, podpirala bo stremeljenje po miru in redu in se bo skrbno izogibala, vmešavati se v notranje zadeve Sibirijske. Vzrok za vojaško akcijo Japonske tvorijo princip univerzalnega bratstva. Minister je izrekel upanje, da bodo sosedi Japonske kmalu uživali iste dobrine, kakor japonski narod sam.

Rotterdam, 28. avgusta. Ameriški listi z dne 18. julija poročajo, da je predsednik Wilson pritril načrtu za odposlanje gospodarske komisije v Rusijo, ki naj podpira obnovitev uničene ruske industrije. Za voditelja te komisije je bil sedaj imenovan znani železničarski strokovnjak Daniel Willard. Finančna dela te komisije bo vodil predsednik New York National City-Bank. Prva naloga komisije bo, obnoviti med vojni pretrgane trgovske zveze. Naloga predsednika Wanderlipa bo, da ustanovi bančno organizacijo, ki naj z velikimi krediti oživi rusko industrijo in rusko trgovino.

Harkov, 29. avgusta. (Kor. urad.) Semenov je na svojem prodiranju zasedel postajo Daurijo.

Berolin, 30. avgusta. (Kor. urad.) Pravda z dne 28. t. m. poroča: Sibirija zmaga sovjetovih čet ob Usuriu. Veliki oddelki, Čeho - Slovakov, Angležev, Francozov in Japoncev so poraženi in prisiljeni, da se umaknejo.

Kijev, 29. avgusta. »Kievskaja Mi-sele« poroča: Glasom zanesljivih poročil je transkaspiska železnica med Krasnovodskom in Erabadom v rokah vstajskih čet, ki jih vodijo Angleži v Perziji. Baje so Angleži dospeli v Krasnovodsk.

Moskva, 27. avgusta. (Kor. urad.) Časopisje poroča: Na postajah pri Volodgi retirirajo bele gardiste, ki skušajo na gozdnih poteh v skupinah priti v Arhangelsk. V Murmanu je bil izvršen bombni atentat na angleškega generala Posseta.

Vladivostok, 29. avgusta. (Kor. ur.) Reuter poroča: Na fronti ob Usuriu je izvršil sovražnik obupne in močne napade. Vse čete zavezniških izvoznikov Amerikance so se udeležile bojov. Kakih 300 sovražnikov je bilo ubitih. Japonci so nosili glavno breme boja. Upletili so dva oklopna voza in več poljskih topov.

Moskva, 26. avgusta. (Kor. urad.) V Turkestanu na fronti pri Asabadu smo zopet siljajo zmagovali. Po mnenju glavnega stana je pričakovati te dni zavzetja Asabada, kar bi pomenilo likvidacijo protirevolucionarne vstaje. Na transkaspiski fronti držimo od nas zasedene točke. Razpoloženje belih gardistov je slabo. V okolici Kasanji se vrše silni boji.

Berolin, 30. avgust. »Daily Mail« poroča iz Petrograda: Depoti inozemskih konzulatov in poslaništev v petrogradskih bankah so bili odprti od boljševiških zastopnikov ter konfiscirani kot varstvo za ruske protizahteve. Kijev, 30. avgusta. Član ruske mirovne delegacije Manulinski je izjavil časnikiarjem, da o mejah Ukrajine ni mogoče resno razpravljati, predno ni udušena protirevolucija v kubanskem in donskem ozemlju. Rustia ne more trpeti podpiranja separatističnih idej v obeh pokrajinah Ukrajine ter tudi ni opustila svojih zahtev glede Krima.

Razne vojne vesti.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 29. avgusta. (Kor. urad.) Bolgarsko generalštabno poročilo o operacijah od 28. t. m.: Pri Bitolju, na več mestih v loku Črne in vzhodno Dobropolja je obojestranski artiljerijski ogenj naraščal od časa do časa. Od Hume do Vardarja povišano bojno delovanje. Grški naskakovalni oddelek, ki se je južno od Hume skušal približati našim jarkom, smo pregnali z ognjem. Angleške pehotne stotine so v več valovih večkrat zapore po silni, trajni artiljerijski pripravi napadle naše naprej potisnjene pozicije pri Aldžak. Male in pri vasi Schovo, pa so jih hrabri naši branilci zavrnili z izgubami, še predno so dosegle naše žične ovire. Vzhodno Vardarja pri vasi Matkovo lnt artiljerijski ogenj, ki so mu živahno odgovarjale naše baterije.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 29. avgusta. (Kor. urad.) Poročilo turškega generalnega štaba od 27. avgusta: S fronte nič novega. Sovražni letalci so vrgli v noči od 27. na 28. avgusta na Carigrad bombe in letake škvalne vsebine. Bombe so napravile jako majhno škodo. Ubit je bil en otrok, ranjenih enajstero oseb.

Naš narodni blagdan

21. in 22. septembra t. l.

Del našega trojednega naroda se bori z najstrašnejšo smrtjo — lakoto.

Da bi vsaj nekaj dece oteli tej strašni morilki, se je v kraljevem Zagrebu osnoval letos »Odbor SHS. žena za siročad«, na čelu mu gospe Zlata Kovačevićeva, Jelena Čukova in Pipa Arko-Tavčarjeva. Dan 5. julija t. l., god slovenskih blagovestnikov, je bil odbor proglasil kot narodni blagdan za stradalno dečo ter se na vso jugoslovansko javnost obrnil s plamtečim oklicem: »Zahteva časa, ki v njem živimo, in zahteva naše bodočnosti je, da vse storimo za ohranjanje našega plemena, za oteje naše krvi. Zakaj, kdo nam bo pravičen, ako si nismo sami? Kdo se nas bo usmilil, ako se sami ne usmilimo svoje krvi? Ali naj s prekrizanimi rokami gledamo, kako nam umirajo čele pokrajine, kako na uvelih grudi svojih mater izdihajo otroci, ki vendar ničesar niso zakrivil? Kako bomo opravičili svojo malomarnost pred Bogom in bodočnostjo? Vsako naše dete, ki umre od glada in njegovih posledic, pade na dušo tistemu, ki bi si bil mogel odtrgati od svojih ust, pa si ni hotel.« — Onega dne je zagrebški odbor nabral nad 100.000 kron.

Tudi Ljubljana naj bi bila letošnji god slovenskih blagovestnikov praznovala kot narodni blagdan. Vsled tehničnih težkoč smo žal ta blagdan morali preložiti. Nismo ga pa pozabili: saj vemo, da je marilji zagrebški odbor tudi velikemu številu otrok iz slovenskega ozemlja preskrbel na Hrvaškem zavetje in prehrano v teh groznih časih. Naš narodni blagdan boji v dne 21. in 22. septembra t. l. Nabrano svoto pošljemo odboru SHS. žena za siročad v Zagreb.

Rojaki! Hudi dnevi se bližajo naši siromašni deci: zima, mraz, golota in še — glad. Kako naj otrok ne omaga? Preden nastopijo ti zli dnevi, priredimo naši deci blagdan, dan usmiljenja. »Blagor usmiljenim, ker dosegli bodo usmiljenje.« — Rojaki! Težko je, odradlega človeka gledati, kako hira od glada, a najtežje je, otroka, nedolžno dete, gledati, kako prosi kruha in se zvija v smrtnih bolečinah. Najlažje pa je, takemu otroku dati košček kruha. Stornimo to vsi v dne 21. in 2. septembra tega leta!

»Osrednji odbor za sirote« v Ljubljani.

Politične vesti.

— Tajna pogodba med Avstro-Ogrsko in Ukrajino. Dunaj, 30. avgusta. Vesti inozemskih listov o tajni pogodbi med Avstro-Ogrsko in Ukrajino ne odgovarjajo resnici ter so popolnoma svojevoljne tendenciozne kombinacije.

— Grof Burian odstopi. Budimpešta, 30. avgusta. Dunajski poročevalci »Az Est« poroča iz dobrega vira, da se govori o odstopu grofa Buriana od zunanj. ministrstva. Grof Burian pa nikakor noče odstopiti že v sedanjem trenutku, marveč se le v poznejšem štadiju razvoja poljskega vprašanja, najbrže takrat, ko se bo popolnoma jasno pokazalo, da ne more izvršiti svojih načrtov. Državni kancler grof Hertling in državni tajnik v. Hintze prideta v kratkem na Dunaj ter se bodo vršila potem odločilna posvetovanja glede poljskega vprašanja. Kot naslednik grofa Buriana se imenujejo med drugimi sedanjimi veleposlanik v Carigradu mejni grof Pallavicini, general Ladislav Szeptycki, ki je bil kot vojaški ataše v službi in je sedaj vojaški gubernator lublinskega okraja ter ogrski politik Szehenyi.

— Nemško-ruska dodatna pogodba. Dunaj, 30. avgusta. Glasom določil nemško-ruske finančne pogodbe naj se poravnajo obojestranske finančne obveznosti iz nemško-ruske dodatne pogodbe spavalnimi vsotami. Rusija mora plačati Nemčiji ob vstetju nemških obveznosti še 6 milijard mark. Eno milijardo bo najbrže prevzela Ukrajina in Finska.

— Trgovska zveza z Nemčijo. Te dni je zboroval vojni odsek nemškega poljedelstva ter je glede vprašanja trgovinsko-politične zveze z Avstro-Ogrsko storil sklep, v katerem izjavlja, da bo mogoče presojati smotrenost trgovsko-političnega zblizanja med Nemčijo in Avstro-Ogrsko še le potem, ko se bodo pokazale potrebe nemške trgovske politike. Pozdravljati je uditvev politične vojaške zveze. Predalekosežni gospodarski dogovori pa bi pri neenakosti gospodarskih interesov, kulturnih in gospodskih odnošajev, kakor tudi naravnih produkcijskih pogojev, zvezo samo ogrožali. Tudi bi utegnili taka pogodba ogrožati novo ureditev nemških svetovnogospodarskih odnošajev napram drugim državam, ki so največje važnosti za hitro obnovev nemškega »rodnega gospodarstva«. Končno protestirajo nemški agrarci proti nameravani gospodarski zvezi, češ da bi se dala doseči samo na škodo nemškega poljedelstva. Avstriji nasproti mora ostati na sedanjí višini carnina za žito, koruzo, hmelj in živino ter za druge poljedelske izdelke. Za vino je treba tudi carinskega varstva. V interesu živinorejse se mora odkloniti vsaka odredba, ki bi utegnla oslabilati odredbe glede živinske kuge. Končno zahtevalo, da diplomatični zastopniki vsleji, predno store kak posebni sklep, slišijo mnenje nemškega poljedelstva.

— Kronski svet v Varšavi. Dne 29. avgusta se je baje vršil v kraljevski palači v Varšavi kronski svet poljskega regentskega sveta in vseh ministrov. Princ Radziwill je poročal o svojem potovanju na Dunaj in Budimpešto in Krakov. Za 2. september je bila določena

seja državnega sveta, ki je bila pa preložena. Časopisje prinaša proračun za poljsko državo od 1. julija do 31. decembra 1918. Proračun izkazuje 4.742.134 mark dohodkov in 58.308.750 mark izdatkov.

— Ukrajinski konzulati. Iz Budimpešte poročajo, da je ukrajinska vlada sklenila ustanoviti generalna konzulata na Dunaju in v Budimpešti ter konzulata v Pragi v Lvovu.

— Važen političen govor. Listi poročajo iz Londona, da bo Lloyd George prihodnji mesec povodom podelitve častnega meščanstva mesta Manchester imel zelo važen političen govor.

— Senzacionalna izjava entente. Iz Amsterdama poročajo, da bodo entetne vlade te tedne najbrže skupaj podale senzacionalno izjavo, ki jo je smatrati kot uspeh razgovorov v Londonu.

— Sonnin in Orlando. K znanemu sporu med Sonninom in Orlandom se navaja sledeče: Sonninu se predbaciva po italijanskih listih v glavnem, da je s svojo, Jugoslovanom prijazno politiko, »držal, da se ne bore za uničenje Avstro-Ogrske enako kakor Čehi in da je radi tega otežkočil in odgodil dosego tega cilja. Iz Lugana poročajo »Frankf. Ztg.«, da je v Italiji mnogo ljudi, ki mislijo, da je bila Avstro-Ogrska že na tleh, ako bi bil Sonnin poznal znamenja časa. Zedinjene države so tudi nezadovoljne s Sonninovim imperijalizmom. Wilson baje izjavlja, da italijanski vojni cilji se ne skladajo z njegovimi načeli, zato se on ne bo zavzemal na mirovni konferenci za realizacijo londonskega dogovora, po katerem bi Italija dobila Istro, severno Dalmacijo in otoke pred njo. Pritisk Amerike bo ojačil pozicijo proti Sonninu. Na to pa poročajo sedaj iz Berna, da rimski politični krogi ne vedo nič o taki globoki razliki v nazorih med Sonninom in Orlandom. Opozicijo delajo baje sami osebni njegovi nasprotniki. V rimskih političnih krogih kroži baje vest, da bo ameriška vlada v kratkem izdala izjavo, ki bo slična potrditvi londonske pogodbe.

— Končna zmaga spomladi 1919. Pariški poročevalec »Morningpost« piše: Peta zimska vojna se zdi neizogibna. Vsa javnost je prepričana, da bo ententa prihodnjo pomlad zmagala.

— Poveljnik srbskih čet umrl. »Times« poročajo, da je poveljnik srbskih čet Petrovič na Krfu umrl.

— Norveški minister o zvezi narodov in mirovnem posredovanju. Iz Kristianije poročajo: Državni minister Gunar Knutsen je imel te dni zborovanje pred svojimi volilci ter je med drugim izjavil: Vedno močnejša in vedno splošnejša prihaja želja po zvezi narodov v oblikah, ki naj onemogočijo bodoče vojne. Taka zveza narodov je cilj, po katerem morajo stremiti tudi nevttralne države. Človeštvo naj bi bilo sedaj prišlo tako daleč, da se morejo odpraviti spori ne samo med privatnimi osebami, marveč tudi med narodi potom razsodišč. Če bo to uspeh vojne, potem žrtve vojne niso bile prevelike. Če se je deloma zahtevalo od nevttralnih držav, da naj posredujejo mir med bojujočimi se državami, moramo odgovoriti na to zahtevo kakor vedno: Mi hočemo rade volje posredovati za mir, toda le če zahtevata to obe stranki. Tako daleč pa se nismo prišli. Dokler se to ne zgodi, ne moremo storiti nobenega poskusa, da bi se vmešavali. Za sedaj morajo biti torej vsi edini v tem, da pripravimo svojo obrambo tako, da se lahko uspešno branimo, da bi nas potegnili v vojno. V resnici zahtevajo tudi samo socialisti, da bi se odpovedali svojim sredstvom, ki vzdržujejo našo silo. Čuditi se je, kako morejo ljudje z zdravo pametjo in s čutom odgovornosti zahtevati kaj takega, vrh tega še med vojno. Od države, ki hoče ostati nevttralna, se zahteva, da je tudi pripravljena braniti svojo nevttralnost. Če bi ne imeli obrambe svoje nevttralnosti, bi bili že zdavnaj udeleženi na vojni. O tem sem prepričan.

Mariborsko pismo.

(Od našega poročevalca.)

V Mariboru, 29. avgusta. Propadanje naše kmečke posesti. Ni je skoro kmetije, bodisi velike ali majhne, ki bi v teh štirih vojnih letih ne utrpela velike škode. Gospodari in sinovi so pri vojakih, doma pa gospodinji žena z otroci. Res, marsikje se je žena tako lotila gospodarstva, da jo moramo le občudovati. Marsikje pričakuje človek, da bo našel posestvo, na katerem je mnogo zemlje mrtve, neobdelane, ostrmi pa, kaj je žena z otroci in morda enim Rusom opravila. Ali vendar večina kmetij hudo trpi. Rekvizicije živine so pobrale tudi glavno gnoilo. Kemičnih gnojil danes je težko dobiti, ali pa sploh ne. Polja nimajo one temeljite obdelave. Vse je bolj površno, kajti slaba vprezna živina, ki jo puste, se kmalu zgara, posebno, ker mora služiti čisto več posestnikom. Človeška roka, čeravno krepka, ne more storiti tega, kar plug. Dalje treba pomisliti: da je gospodarsko orodje obrabljeno, nadomestila pa ni dobiti. Poslopja že štiri leta niso bila popravljena in škoda narašča z vsakim dnevom. Zemlja bogreša tudi gnojil. S tem se krči nie plodovitost: kar na nji priraste, je slabotnejše od prejšnjega. Zato naša kmetijska posest silno trpi. Res, da so tu pa tam tisočaki, da kmet razmeroma dosti izkupi. Ali pa tudi gleda v bodočnost? Kajti gospodarska kriza po vojni je gotova stvar in gotovo je, da majhna ne bo de in da bo denar s svojo vrednostjo prav posebno trnjava pota hodil. Kadar smo med kmetijskimi posestniki, opozarjamo jih na nevarnost — bodočnosti. Naš vsakdanji kruh. Začeli so nam deliti nov kruh. Da bi ga vsak dan, o tem se govora ni. Imamo petero krušnih dni, tudi za delavce težake. Referent dr. Valentin ni držal besede. Kruh je skrajno slab. Tu tiči kos slame, tam košček lesa, sredi pa je po

Spominjajte se slovenske šole v Mariboru.

vrhu se kepasta. In vendar čaka na stotine ljudi pred pekarnami; ko se odpro, planejo po kruhu in ga še vročega jedo. Doma se napijejo vode in podlaga za kužne bolezni je dana v obilni meri. Griža. Hitre vremenske izpremembe, vročina, hlad, slaba hrana, splošna oslabelost, vse to je povzročilo, da se širi griža po mestu in okolici z veliko naglico. Ni ga dneva, da bi par oseb ne obolelo na tej bolezni. Kakor iz Ormoža poročajo, je tam v okolici že več ljudi na griži umrlo. Na omejitve griže delajo vsaj pri nas, z vsemi sredstvi. Posebno pa polnijo barake izolirnice.

Mesto pred polomom. Kakor izvemo iz popolnoma verodostojnega vira, se je finančni položaj mesta do skrajnosti poslabšal, kajti mesto je danes, v petem vojnem letu, gospodarsko pred ruino. Da bi se vsaj najhujšemu izognili, so se obrnili do državne vlade za razbremenitev. Kaj se je dogdego, nam ni še znano, a pripravljeno so tudi baje na odklonitev. Če vlada odkloni razbremenitev, potem bo moral mestni svet poseči po neprimeren povzemanju vseh mestnih občinskih doklad in drugih davkov. Ta vsi gotovo presenečajo. Na čilu finančnega oddelka mesta danes stoji mož, ki je res na svojem mestu in ki kaj o denarnem gospodarstvu razume. Zato se čudimo, da pride ta novica tako nenadoma. Seveda ni naš namen, gospoda se le v najmanjšem dotakniti, v njegovem ravnanju in poštenju, kajti le predobro vemo, kako skandalozno so gospodarili — njegovi predniki. Milijoni dolga so rasli, za njih zmanjšanje se ni skrbelo, pač pa za njih vsakoletno povzajanje.

Kam gre ves dobiček? Magistrat ima v svoji upravi že od pričetkom 1915 vedno večje množice kakšnega blaga. Še nikdar se ni zgodilo, da bi te prodajalne in zaloge prodajale pod maksimalno ceno, pač pa mnogokrat dražje. Zato so morala vreči doslej sto in stotisoče kron. Kam je denar izginil? Danes, ko se govori o denarnem polomu mesta, smo gotovo k temu vprašanju upravičeni bolj kot kdaj. Javnost hoče pojasniti.

Vreme zadnjih dni je bilo zelo menajoče. Veliki vročini je sledilo več ur deževja z lahko točo, kar je ozračje zelo ohladilo. Temu je sledilo zopet solnce z močno sapo. Kmet je seveda v ne malih skrbih; seno mu je pobrala voda, kar pa ga je rešil mu ga je zagledal nestrpnost eraria. Kar se sena ni moglo dovolj pod streho spraviti, je sedaj jedino upanje otava. Te je povsod mnogo. A tudi za njo je zadnji čas. Upajmo, da vreme nekoliko vzdrži.

Vesti iz primorskih dežel.

Nova vojaška bolnica v Opatiji. Vojno ministrstvo ustanovi v Opatiji vojaško bolnišnico za vojaške, ki so zboleli za malarijo.

Dva huda nasprotnika si stojita na Goriskem nasproti. Na eni strani vietniki, ki kradajo poljske pridelke, na drugi strani kmetje, ki te svoje pridelke branijo. Kar trumoma hodijo vietniki na kmete in ne zastojni, poln »Brot-sack« in nahrbtnik kazeja, da so imeli srečo na izletu. Kdo naj zameri vietnikom, če kradajo sirm in krompir? Lačni želodec ne pozna ne postav, ne kazenskega zakona. Kdo naj zameri kmetom, če tile branijo svojo last, da ne bodo pred časom začeli stradati? Vedo več konfliktov bo v tem oziru, ker za varstvo poljskih pridelkov od strani javnih organov je zelo slabo preskrbljeno.

Šolski zavodi v Gorici. Slovenska in italijanska gimnazija s konviktom bodo nastavljeni v prostorih osrednjega središča. Moško učiteljsko in konvikto v Šolskem domu. Žensko učiteljsko v Šoli Pajnta (Codellieva ulica). Nemška gimnazija in realna dobila zavetišče v poslopju prejšnje nemške gimnazije (ulica proti novemu mostu oziroma sedaj Sabotinska ulica.)

Poziv. Franciška Fabian z Nabrežine 273 se pozivlja, da naznanj svoji natančen naslov »Begunskega oddelka deželne odbora goriskega. Dunaj VIII. Schlesingerplatz Nr. 2/III.

Zahvalno pismo ekscelence dr. Glombinskega.

Voditelj Vsepoljakov, bivši minister dr. Stanislav Glombinski, ki se je udeležil slovenske manifestacije na Slovenskem, je poslal ljubljanskemu županu dr. Tavčarju sledeče pismo:

Veseloščitani gospod župan!

Dospevši na poljsko zemljo v Zakopane, se spominjam s čustvom iskrene hvalečnosti na prisrčno gostoljubnost, s katero nas je sprejel v Ljubljani slovenski narod. V imenu vseh Poljakov, ki so bili tako srečni, da so se udeležili Vaših slavnosti in so se radovali nad solidarnostjo in zavednostjo duha Vašega naroda, izrekam v Vaše roke, veseloščitani gospod župan, in v roke Vaše neutrudljive gospde, našo najiskrenejšo zahvalo z željo, da bi se vsi Vaši narčni uresničili v zvestem bratstvu z narodom poljskim in češkim. Sprejmite izraze mojega najodličnejšega spoštovanja

dr. Stanislav Glombinski.

Zakopane, 22. avgusta 1918.

Dnevne vesti.

— Shod kranjskega učiteljstva brez razlike strank in narodnosti. V četrtek, dne 5. septembra t. l. ob 2. popoldne se vrši v veliki dvorani Mestnega doma shod vsega kranjskega učiteljstva brez ozira na narodnost in stranke z edino točko dnevnega reda: Gmotni položaj kranjskega učiteljstva. Učitelji in učiteljice: Na shod! Vabilo se s tem tudi gg. državni in deželni poslanci, zastopniki deželnega odbora in c. kr. deželne vlade. — Sklicatelji.

— Vse učiteljice, ki ste se naveličale stradanja in pomanjkanja, udeležite se zagnatljive skupnega shoda dne 5. septembra,

da zahtevate javno od merodajnih činitelej nuje odpuščajo! — Društvo slovenskih učiteljev.

— Draginski doklade za učiteljstvo. »Wiener Zeitung« prinša odredbo z dne 26. avgusta, s katero se urejujejo draginski doklade za učiteljstvo vseh javnih ljudskih in meščanskih šol tako, da bo povzajanje znašalo od 979—4932 K.

Vse učiteljstvo litijskega okraja — ne glede na stranke — se vabi k zborovanju, ki se vrši v torek, dne 3. septembra ob 4. uri popoldne v restavraciji »Novi svet« v Ljubljani, Mar. Ter. cesta, v svrhu ustanovitve lastne aprovizacije.

— Padel je junaške smrti, zadet od granate, za domovino dne 15. junija 1918 lovec 7. lovskega bataljona Milija Anderle na tirolski fronti. Doma iz Smohnča pri Breznici. Lahka bodi tuja zemlja vrlému junaku!

— Napredno politično društvo za Poljanski okraj ima svojo odborovo sejo v ponedeljek, dne 2. septembra ob 8. zvečer pri Jeleni.

— Narodni blagdan v Ljubljani. Odpor SHS. žena za sročad v Ljubljani prosi one gospodične v Ljubljani, ki bi bile pripravljene, sodelovati pri narodnem blagdanu, da se prijavijo v času od 1. do včeraj 7. septembra. Pismene prijave z natančno navedbo imena in naslova, sprejema pisarna »Dobrodelnosti«, Ljubljana, Poljanska cesta. Gospodične se priklase lahko tudi osebno v pisarno »Dobrodelnosti« v času od 1. do včeraj 7. septembra vsak dan od 8. do 12. popoldne in od 2. do 6. popoldne. Z ozirom na velpomembnost akcije, pričakuje odbor, da se priklasi kar največ delavskih in vnetih gospodič.

— Cigarette in smotke. Iz Amsterdama poročajo, da je na Nizozemskem prapralnih iz izvoz v centralne države 3 milijone cigaret in 1 milijon smotk. Mi jih ne bomo dobili.

— Prošnja. Na takozvanem invalidskem oddelku, ki je nastanjen v prostorih c. kr. državne obrtne šole v Ljubljani, se nahaja povprečno 180—200 invalidov, ki se zdravijo, kakajto na proteze ali pa pohajajo invalidsko šolo v barakah, zgraenih pred šolskim poslopjem. Za te invalide je ustanovilo ravnateljstvo državne obrtne šole posebno čitalnico, v kateri imajo invalidi priliko, da nemoteno čitajo, pišejo ali svoj prosti čas na poljuben način koristno uporabljajo. Manjka pa primernega berila. Zato se obrača ravnateljstvo državne obrtne šole, ki je obenem vodstvo invalidske šole, do členjenega občinstva s prošnjo, da daruje ali posodi knjige in časnike v navedeni blagi namen. Oddajo naj se v pisarni invalidske šole (baraka št. 1 nasproti državne obrtne šole), kjer se sprejem hvaležno potrdi. Ako se vodstvu naznani naslov, pošlje po knjige na dom.

— Oprostitve v zaledju službežih oficirjev in gazistov, ki so državni uradniki. Z Dunaja poročajo, da je med državnouradniškimi krogi razširjena vest, da je vlada podala predlog za oprostitve vseh v zaledju službežih oficirjev in gazistov, ki so drž. uradniki. Te vojaške osebe se nadomeste z invalidnimi oficirji.

Iz italijanskega vjetništva se je oglašil 20letni Andrej Svetek, sin Andreja Svetka, železničarja v Vodmatu. Njegov naslov je: Andrej Svetek, Soldato 3298, Casale d'Altamura, prov. Bari.

Dunajski visokošolcem! Pozivljajo se vsi dunajski visokošolci, ki reflektirajo na skupno menzo, naj se sigurno udeležijo sestanka, ki se vrši v četrtek, dne 3. septembra ob 3 popoldne pri Čadu na Spod. Rožniku.

Naša stanovanjska mizerija. Vojna nam ni prinesla samo občutnega pomanjkanja vsega, česar navadni zemljan potrebuje; nam ni povzročila samo neznozne dražnje ter dala prilike raznim oderuskim navilalcem velikega in malega kova, da se bozatiijo na račun stradalajočega ljudstva; dala nam je tudi nekaj, česar marsikdo ni pričakoval, namreč pomanjkanje stanovanj. Ko si početkom četrtilletja srečno zopet poravnal stanarino za nadaljne tri mesece, prinese lepega dne poštni sel uradni dopis c. kr. sodnije. Začuden odpreš ter strmiš v pisanje, ki ti naznaja, da se ti na podlagi paragrafa tega in tega odpoveduje stanovanje ter se te pozivlja, da isto izprazniš najkasneje do tega in tega dneva. V navadnih časih si se čutil nekoliko užaljenega, vendar — poiskal si drugo stanovanje in stvar je bila pri kraju. A danes! Rad ali nerad, odpraviš se na pot, vprašuje razne znance in prijatelje, vsako nasvetovano hišo obiščeš, a povsodi, kjer si upal dobiti strehe za sebe in svoje, ti obžaluje izjavijo, da je stanovanje, katero bode prosto, že davno obliubljeno drugemu. Greš drugam, kjer veš, da stanovalci odidejo iz naše prestolice, ter potrkas: »Ne mislimo opustiti stanovanja, čeravno oddidemo« je še lepa beseda, s katero te sprejmejo. Primeri pa se ti lahko, da ti pred nosom zaloputnejo duri ali pa te neprijazno odpravijo naprej. Na ta način se pehaš dneve in dneve, vse kar ti kdo nasvetuje pokusiš, zadovoljiti bi se z najskromnejšo sobico in kuhinjo, a bil bi pripravljen vzeti tudi večje stanovanje, samo da si zaslužiš kotiček, kamor preseliš svoje skromno gospodarstvo; toda mine prvi mesec, poteka drugi in bliža se dan, kateri stoji kot zadnji v sodniški odgovodi, a ti še vedno ne veš kam bodeš spravil otroke, ženo ter svoj imetek. Obupan prosiš podaljšanje roka in srečnega se moraš čutiti, če ti gospodar prepusti stanovanje za kakšen mesec; a primeri pa se ti lahko, da te kratkotalno postavijo na cesto. Imamo sicer zakon za varstvo najemnikov, ki pa ne more imeti prave moči; saj se z vsakim selitnim terminom pojavlja več rodbin, ki so bile prisiljene k izselitvi, ker se je gospodar skliceval na dejstvo, da rabi stanovanje za sebe. Večkrat je zahteva hišnega posestnika upravičena, a dostikrat odpoved ni tako nuja, ako bi ne igrala sebičnost lastnika velike vloge. Marsikateri porabi stanovanje za pisarne ali skladišče; drugi napravi iz njega sobe za razne počitke in razvedrila potrebne popotnike, kateri v jedni noči prinesejo več dobička, kot pa je znala stanarina več mesecev; tretji odda stanovanje drugi stranki, katere poleg stanarine še lahko utrpi kakšno množico premoga, tobaka, masti, mleka, moke, podplatov ali drugih takih danes dragocenih stvari. Ti pa, ki ne moreš tekrovati s takimi sredstvi, lahko pogineš s svojimi otroci na cesti,

samo, da ugotiš ter se izseliš; kam, to je tvoja stvar. Za to ne vpraša ne gospodar ne zakon. V drugih krajih je v tem oziru morebiti bolje, a v Ljubljani bi marsikdo lahko povedal, kako malo so mu pomagali ugovori proti sodniškim odgovodim in zanimivo bi bilo vedeti, koliko strank se je že moralo na ta način izseliti na deželo ali pa iskati zavetja po neprimernih prostorih, kjer hiraio otroci in odrasli, ne samo vsled nezadostne prehrane, marveč tudi radi pomanjkanja zdravega zraka. V zadnjem času se je stvar sicer nekoliko uredila zakonitim potom in morebiti bodejo nekateri toliko srečni, da se jih na podlagi postavbe ne bode moglo vreči iz hiše, ali kaj bode z onimi, ki so se že morali izseliti, pa vsled vladajočih razmer ne morejo naiti drugega primernege stanovanja. S tem, da se prepusti za človeška bivališča tudi razne doseadene hleve, kleti podstrešja, magazine itd., še vendar ni odpravljena naša stanovanjska mizerija. Zima se bliža, in kedo naj preneha v takih prostorih! Mar se bode res dopustilo, da tak revež prebiva v kaki kleti ter sanja o udobnih toplih sobah, katere razveseljujejo — druge, mnogokrat take, ki nikdar niso imele namena, preiti med nami ki pa jih je usoda ali pa dobičkarila priznala sem in ki bodejo zopet oddši, kadar tim bode drugod bolje. — Pričakuemo skorajšnega konca vojne, a oglašni po časopisni vedno bolj očitno kažejo, kakšen boj vlada med onimi, ki iščejo pri nas stanovanja. Jeden ponuja premoaga, drugi masti, tretji živil, četrti se sklicuio na svoje socialno stališče, peti zgovor, da nima nič otrok itd. Ubogi, trikrat ubogi tisti, ki vsega tega ne moreš ponuditi!

Darovi za šentvidsko šolo v Trstu naj se ne pošiljajo več na naslov tajnika Virgilija Ščka, ki ga ni več v Trstu, marveč na našo upravo.

— Spored koncerta »Ljubljanskega Zvona« dne 4. septembra 1918. Sodelujejo: gdč. Mila Počivalnikova (mezzosopran); g. Pavel Debevec, član slovenskega narodnega gladišča v Ljubljani (bariton); gdč. Nilka Potocnikova (klavir); ženski, moški in mešani zbor »Ljubljanskega Zvona«. Prevodilja: g. Zorko Prelovec. — P. Ferjančič: Oj, slovenska zemljica; O. Dev: Dečle, to mi poveš! (koroška narodna); Dr. A. Schwab: Sinoči sem na vasi bil (štaterska narodna), mešani zbori. V. Novak: Gorska belada; A. Lajovic: Cveti, cveti, rožica! S. Santel: Galebi, mezzosopran s klavirjem. E. Adamič: Po slovesu, četverglasni ženski zbor s klavirjem. (Prvo izvajanje). V. Flögel: Jednom kad za tihih malskih noži; R. Friml: Crnim očem; Dr. G. Krek: Pogodba, bariton s klavirjem. O. Dev: Pozimi pa rožice ne cveto; O. Dev: Pojdem v rute (koroška); O. Dev: Po Savci, po Dravci. — Slovenske narodne pesmi, mešani zbori. E. Adamič: Deklica in ptič, mešani zbor. (Prvo izvajanje). — Vstopnina (z veselilnim davkom vred): Sedeži v I. vrsti po 6 K, v II. in III vrsti po 3 K, v IV., VI. vrsti po 4 K, v VII., VIII., IX. vrsti po 3 K, v X., XI., XII. vrsti po 2 K, stošči po 1 K. Vstopnice so naprodaj v trafikah. Jerice Hubadove (Prešernova ulica) in na večer koncerta pri blagajni. Besedilo sklada po 30 vin. ravnotam.

Spodnja Šiška. Za izlet v Podutik, ki ga priredi krajevna organizacija JDS, v Spodnji Šiški, vlada splošno zanimanje. Z izletom naj se zopet oživitorijo ožji družabni sestanki, ki so se svoj čas v Šiški redno vršili. Namen sestanka je, da se bliže spoznamo med seboj in v prijatelji družbi, svojemu mišljenju in nazorom odgovarjajoči, preživimo nekaj lepih ur. Vabljen je vsakdo in so tudi ljubljanski gostje dobrodošli. Zene in otroke pripeljeje s seboj. Skupni odhod ob pol 3. popoldne od šišenske cerkve. Izlet se vrši samo ob lepem vremenu.

Nedeljska šola za matere. »O pitčih brez gnezda«, t. j. o otrocih, ki so se izpridili, ker jim je manjkalo prave rodbinske vzgoje, je razmišljal in si pridobil mnogo izkustva varuški sodnik V. Pšorn na Češkem. Preiskal je 56 slučajev zane-marjenih dečkov in kot vzrok v 34. slučajih našel, da niso imeli nobene vzgoje ali pa slabo. Uveril se je, da večina staršev, zlasti pa mater nima najprimitivnejših pedagoških pojmov in nobene zavesti o svojih pravicah in dolžnostih. Zato je že leta 1911. v »Osrednjem društvu čeških žensk« predlagal, da bi se priredile nedeljske šole za matere. Prva vrsta predavanj take nedeljske šole se je vršila še istega leta v Pragi; predmet jim je bil nauk o telesu in duši otrok. L. 1916 je bil tak kurz v Žil-kovu v Pragi, leta 1917, na Kral. Vinogradih. Bili so pa taki kurzi tudi izven Prage. Na Moravskem se je enega kurza udeležilo do 200 žensk, ki so deloma prihajale po 3—4 ure daleč. Češki zgled je našel posnemovalce že tudi v Nemčiji. — Pšorn pri-poroča to socialno skrbstvo zlasti društvu »Obramba mater in dojenčkov«. (Po češkem »Ženskem Svetu«, št. 13—14).

Vietniki, ki so se vrnili z Ruskega, vlnudno prosim, da mi sporoče, ako je komu znano o mojem možu četovodji Rudolfu Krculcu, 17. pešpolka, 3. maršbat, ki se je nazadnje nahajal v Novem Omsku v Sibiriji. Stroške rada povrnem. Sporočila prosim na naslov: Marija Krculc, Ruše pri Mariboru ob Dravi, Štatersko.

Kdor bi kaj vedel o Alojziju Zupanu, rudarju iz Trbovelj, ki se je nahajal ali se še nahaja v ruskem vjetništvu, naj sporoči na naslov: Margareta Zupan, Savski rov v Trbovljah. Zanjčije je pisal dne 21. avgusta 1916. — Kdor bi kaj vedel o Leopoldu Mozetiču iz Gorice, ki je star okoli 32 let in je pisal iz ruskega vjetništva zanjčije 21. avgusta 1916, naj sporoči na naslov: Ivan Tomšič, Rožna ulica 35 v Ljubljani.

Iz Cella. O priliki poroke gosn. dr. Sandorja Hrašovca z gdč. Mimi Confidenti dne 24. avgusta v Cella, se je nabralo za družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 100 K, za slovensko šolo v Mariboru pa 50 kron.

Celjsko pevsko društvo priredi dne 8. sept. ob pol 8. uri zvečer v celjskem Narodnem domu koncert s sodelovanjem salonskega orkestra šent-peterskega prov. društv. v Ljubljani. Spored je sledeči: orkester izra 1. Ouverture »Veseloigra« Béle Kelerja; 2. Mascagni »Cavalleria rusticana«; 3. dvopev A. Strabca »Dalmatinski jaiškaš«; 4. »Svračanec« (R. Klafč); 5. D. Jenka dvopev »Na tujih tleh«; 6. A. Dvořak »Humoreska«. — Celjsko pevsko društvo pa poje: 1. Slov. narodne pesmi O. Deva »Kako t' bom

ljubil« in »Kranjčičev Jurij«; 2. F. S. Vilhar »Proletni zvoci« in 3. dr. A. Schwab »Dobro jutro« — pevski valček s spremljevanjem glasovirja. Po sporedu se vrši še prosta zabava v vseh gornjih prostorih Narod. doma, sodelujeta salonski orkester in pevski zbor. — Prireditev se vrši v dobrodelne namene in obeta enak uspeh kot ga je doseglo Celjsko pevsko društvo v Šoštanju in Slov. Bistrici. Zato vabimo zlasti vsa ona društva, ki vabijo nas na poset v oddaljene kraje, kamor nam branijo prometne težkoče. — Odbor.

Sv. Lenart v Slov. goricah. V nedeljo, dne 8. septembra 1918 ob 3. popoldne priredi mariborsko »Dramatično društvo« tukaj veliko narodno veselico. Naš okraj je izmed vseh slovenskih okrajev najbolj zapuščen in zanemaren, kar se tiče narodne zavednosti, a krivda ne leži na ljudstvu, ampak na vodstvu. Tam je vladala vsa ta štiri leta čudna komodnost. Drugod so rodila narodna preganjanja odpor in narodno samozavest ter uvidevanje potrebe narodnega ujedinitja. Po Slov. goricah pa so še vedno sklonjeni tlilniki pod udarci narodnega nasprotnika. Zato pozdravljamo z navdušenjem veselo vest, da dobe naši ljudje po dolgi letih zopet priliko, da se zberejo iz vseh krajev ter v veselji, odkritosrčni družbi nozabijo skrb in težave vojnege časa. Pridite torej vsi, ki ste radi dobre volje in radi slišite lepo slovensko pesem ter radi uživate pristno slovensko veselje!

Ukve na Koroškem. Zopet je položil mlad fant iz Ukve na laški fronti svoje mlado življenje domovini na oltar. Jože Mošik. Ranjen je bil dne 15. junija, 16. le pa še umrl; služil je že sedmo leto zvesto domovini in cesarju. To je že drugi sin, ki je padel. — O Antonu Omanu, ki je bil poražen, je prišlo poročilo, da je mrtev. Padel je na ruski fronti. — Lakota se oglašja že povsod: pet tednov nismo dobili drugega, kot nekaj nežitne moke. — Delavci popravljajo poškodovane hiše.

Iz Sušake se nam piše: Pred kratkim oživitorjeni Jadranski hotelski in kopališni delniški družbi na Sušaku pri Reki se je posrečilo popraviti in opremiti hotela »Miramare« v Crkvenici in »San Marino«, spojena s kopališčem v Novem, tako, da sta že od 15. junija v polnem obratu. Ista družba je tudi prevzela splošno znani hotel in vlekopališče »Jadrano« na Sušaku. Pečinah pri Reki, ki je vedno najbolj obiskan. Ker se že sedaj zelo povprašuje za vsa podjetja in ker ostanejo vsled izvanredno ugodnega podnebja vsi trije etablirani vsi leto v obratu, vam priporočamo, da bi si še sedaj preskrbeli eventualne predznanbe za bodočo jesensko in zimsko sezono in v to svrhu pisali na Jadransko hotelsko in kopališčno delniško družbo na Sušaku pri Reki.

Sprejme se begunska družina s tremi do štirim osebami na neko posestvo za delo s prostim stanovanjem. Pojasnila daje posredovalnica za goriske begunce Ljubljani.

»Jugoslavanka« — polka za citre, uglašil in izdal Iv. Kiferle v Ljubljani, Krojaška ulica 8. »Jugoslavanka« dobi kot prilogo, kdor kupi »Grajske odmeve«, ki so pred kratkim izšli in stanejo 4 krone. Pošilja se proti predplačilu.

Christofov učni zavod v Ljubljani, Miklošičeva cesta 8, vpisuje še ves september vsak delavnik od 2. do 6. popoldne. — Najbolje obiskovani zavod. — Golenke in golenci dobé po posredovanju ravnateljstva hitro prav dobre službe. — Dnevni in večerni kurzi. — Šolsko leto se prične dne 1. oktobra 1918 ob 8. zjutraj in traja samo 10 mesecev. Vpisnina 3 K, mesečna šolnina 20 kron.

»Knevnja iz Beranije« je delo Stuart Webbsove filmske kompanije in ni, kakor bi kdo napačno domneval, detektivska igra, ampak »pesem ljubezni in bolesti«, ki sta jo sestavila Ernst Reicher in Rihard Hutter — dve korifeji filmske umetnosti — in ki jo je insceniral Reicher. — To je popularna igra, ki ne pozna živčnih dražil in grozote, ne trikov in neumnosti, ki pa tudi ni prisiljeno poučna in ne vsebuje očitvene tendence, pač pa prijetno zabava in bo zato vedno ostala ena glavnih iger vseh filmskih programov. To je »pesem ljubezni in bolesti« princezinje, ki se ravno v trenutku, ko si naloži breme kraljice in se iz ozirov na državo poroči z neljubljenim možem, zaljubi na zimskem izletu v hribe v krasnega moža, ki se ji približa kot advokat, a se pozneje razkrinka v princa, katerega končno ustrelje puške telesne straže nove vladarice kot dozvednega upornika ravno ob nogah ljubice. Glavno diko filma tvori izbrani okus v izpeljavi učinkovitega dejanja, naj se že pogleda na Stelo Harf, ali na ubrani prizor ob lnu, ali pa na vsako posameznost siljane opreme. — Naravnost čarobni so pokrajinski zimski prizori, posebnost mikavni pa so tudi v dejanje prepleteni prizori zimskega športa. Film vsebuje vse, kar zahteva boljši okus, zato se tudi povsod in hitro vdomači in priljubi. Do prihodnjega torka je videti to scenerijo sezona v »Kino Central« v deželnem gledališču. 4505

Kino Ideal si je nabavil zopet krasno filmsko delo, čigar večerajšnja premijera je vzbudila med občinstvom splošno zanimanje in je žela vsestransko pohvalo. Odlikuje se film »Wengerka« ne le po dobrih igral-skih močeh, temveč tudi po lepih slikah, sijajni, okusni opremi, predvsem pa po svoji zanimivi vsebini. Mlado, neizkušeno dekle hoče postati slavna in bogata gledališka umetnica in tako opora svojih ubogi materi na stara leta. Toda njena lepota je tudi njena poguba, ker jo povsod brezvestno izrabljajo. In tako pridejo skušnjave, padec, razočaranje, kes. Njene sanje se niso uresničile. Dosegla je ravno nasprotno in vsled tega si sama konča življenje. To težko vlogo igra temperamentna krasotica Ika Lenkeffy nad vse sijajno. »Wengerka« se predvaja samo še do ponedeljka, 2. septembra. Predstave od 4. popoldne dalje, zadnja ob 9.49, zvečer s spremljevanjem izborne gledališke godbe. Kino Ideal.

Tri prstane, med njimi poročnega, je izgubila neka gosna 28. t. m. na postaji na Zidanem mostu, in sicer so bili v denarnici, ki je tudi izginila. Zgodilo se je to, ko je stopala v vlak. Kdor jih je našel ali kdor bi kaj vedel o tem, naj sporoči našemu upravnistvu. Dobi dobro nagrado.

Zgubilo se je 18. t. m. leseno stalo-alo za aparat, od Suterija do kolodvo-razdor ga je našel na ga vrne v naše upravništvo. Obliubljena dobra nagrada.

Tri prstane, med njimi poročnega, je izgubila neka gosna 28. t. m. na postaji na Zidanem mostu, in sicer so bili v denarnici, ki je tudi izginila. Zgodilo se je to, ko je stopala v vlak. Kdor jih je našel ali kdor bi kaj vedel o tem, naj sporoči našemu upravnistvu. Dobi dobro nagrado.

Zgubilo se je 18. t. m. leseno stalo-alo za aparat, od Suterija do kolodvo-razdor ga je našel na ga vrne v naše upravništvo. Obliubljena dobra nagrada.

Aprovizacija.

Iz seje mestnega aprovizacijskega odseka

Sklepi zadnje seje so se takoj izvršili. Aprovizacija je predložila c. kr. deželni vladi vse zahteve glede potrebščine najvišjeje aprovizacijskih predmetov za prihodnjo sezonsko dobo. Če ima c. kr. vlada pomiselke proti našim zahtevam, naj skliče konferenco, h kateri je povabil poleg predsedstva mestne aprovizacije še po enega zastopnika vseh političnih strank. C. kr. vlada do danes še ni odgovorila na zahteve mestne aprovizacije in tudi ni sklicala, deželnovladne konference.

Krušne moke je na zalogi še za šest dni. Obliubljeno je, da pridejo pravočasno nove dobave.

Neki trgovec se pritožuje, da dobe trgovci za nadrobno prodajo moke prenikajo odškodnino. Odsek razpravlja o pritožbi in pride do zaključka, da je deloma upravičena. Zato odmeri mestna aprovizacija trgovcem odslej za naprej za en kilogram moke po 8 vinarjev odškodnino, mesto dosedanjih 4 vin. Odškodnino 8 vinarjev dobi pa tudi aprovizacija za razdelitev na debelo.

Mestna aprovizacija nikakor ne bo več dopustila, da se ji skrajša kontigent bodisi za krušno moko, ali moko za kruh. Odslej ne bo dnevnih racij pravo nič več priklajevala, ampak zahtevala polni kontigent, kot je zakonito predpisan in ga druga mesta tudi dobivajo.

Mestni magistrat je dognal, da so nekateri peki pričeli prodajati kruh dražje, kot jim je predpisano. Občinstvo opozarjamo, da se hlebček kruha ne sme dražje prodajati kot po 64 vinarjev. Kdor izmed pekov bi zahteval višjo ceno, naj se ga takoj naznani mestnemu magistratu. Naznani naj se tudi vsakega peka, ki bi prikrajševal občinstvo pri teži in ne prodajal hlebcev po 600 gramov težkih. Tri peke, ki so prodajali kruh po 68 v mestu po 64 vin. kaznuje mestni magistrat z globo 500 K. — V ponovnem slučaju prekoračenja cen, odvzame mestni magistrat ovađenemu peku obrtno koncesijo in ga poleg tega še ovari sodišću radi golufije. Seveda morajo biti ovađbe verodostojne in krivda dokazana. Občinstvo opozarjamo, da opusti anonimne ovađbe. Pri ovađbah glede teže kruha se naj prinese z ovađbo tudi vzorec seboj na magistrat.

Mesarji bi redno vsako sredo in soboto prodajali goveje meso, če bi bile tudi dobave klavne živine redne. Kadar izostane v sredo ali soboto goveje meso je vedno iskati krivde v tem, ker deželno mesto za dobavo klavne živine vsled transportnih težkoč ni moglo dobavo v pravem času izvršiti. Vse druge govorice, ki se širijo po mestu, so neutemeljene. Še prav posebno pa prodaja inozemskega mesa ni v nobeni zvezi z navadno prodajo.

Prodaja praških klobas po znižani cen. Mestna aprovizacija bo prodajala klobase v vojni prodajalni v Gosposki ulici v ponedeljek dne 2. septembra popoldne strankam z zeleno izkaznico B od št. 1900 do 2000. Vsaka oseba dobi 1/4 kg; kilogram stane 6 kron.

Krompir za II. okraj št. 901 do konca. Stranke II. okraja s št. 901 do konca prejmejo krompir na zelena nakazila v ponedeljek dne 2. septembra t. l. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: popoldne od 8. do 9. št. 901 do 1050, od 9. do 10. št. 1051 do 1200, od 10. do 11. št. 1201 do 1350, popoldne od 2. do 3. št. 1351 do 1500, od 3. do 4. št. 1501 do 1650, od 4. do 5. št. 1651 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 3 kg krompirja, kilogram stane 70 vinarjev.

Ornke za I. in II. uradniško skupino. Stranke I. in II. uradniške skupine prejmejo v ponedeljek dne 2. septembra popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: I. uradniška skupina od pol 2. do pol 3. št. 1 do 160, od pol 3. do pol 4. št. 161 do 320, od pol 4. do pol 5. št. 321 do konca. — II. uradniška skupina od pol 5. do pol 6. Stranka dobi za vsako osebo pol kilograma orehov, kilogram stane 5 kron.

Razne stvari.

* Vedno strupene gobe. Dne 28. t. m. so bili na Dunaju zopet štiri smrtni slučaji vsled vžitih smrtnih gob.

* Tokajski vinogradi uničeni. Iz Budimpešte poročajo, da je velika nevihta skoro uničila tokajske vinograde, ki so obetali obilen pridelek.

velik zbor z baritonovim samospetom »Na dan Slovan« na besede Simona Gregorčiča. Pod spretnim vodstvom svojega izvrstnega pevca gospoda učitelja Preglja je pevski zbor vse točke rešil tako imenitno, da kaj takega od manjših pevskih zborov skoro ni smojen. Saj patudi razpolaga s prav lepimi pevskimi materijali; posebno bas je odlikuje. Zelo ugoden je imel tudi baritonist s svojim samospetom. — Zeleni bi samo, da bi celjsko pevsko društvo združilo v svojem okoliščju vse slovenske pevke in pevce iz Celja. Pevski zbor, ki šteje zdaj samo okoli štirideset članov, bi se s tem izdatno pomnožil in okreplil in bi gotovo žel povsod še lepših uspehov. Zdar pa v njem pogrešamo — prav neradi — marsikatero in marsikatero, ki bi lahko sodeloval. Torej na dan, pevke in pevci Celjani, in v svoje izvrstno pevsko društvo! Celjskemu pevskemu društvu in njegovemu pevstvu pa naše iskrene čestitke in zahvala za lepi koncert v Slovenski Bistrici!

— Socialistična smotra »Novo društvo« v Zagrebu. Vojna je pri Sloven- cih socialistično stranko razdelila v dve skupini: ona je ostala pri »Napre- du«, druga pa je začela izdajati revijo »Demokracijo«, katere glavna načela lahko podpisuje vsak napredno in soci- alno misleč človek. Slična delitev duha se je izvršila tudi na Hrvaškem. Od lista »Pravde« se je ločila skupna inte- ligenčna V. Korača in ta izdaja se mesečno smotro »Novo društvo« (stane za 6 mesecev 9 K, uredništvo in upra- va v Zagrebu, Kačičeva ulica 9). V drugi številki, ki jo imamo pred seboj, je cenzura dosti prostora podelila. Glavni članek je poleg uredniškega uvodnika Crijčević: »Socialna demokra- cija in nacionalni problemi«. Iz Listka posnemamo, da deluje v poljski so-

cialni demokraciji v tisto smer, v katero delujejo na jugu »Demokracija« in »Novo društvo«, socialistična skupina poslancev Morawskiego. Ki smo ga imeli priliko videti na posveto- vanjih v Ljubljani. Ta skupina zahteva: borbo proti nemškemu imperializ- mu, zvezo poljskih delavcev z vsemi demokratičnimi, odločno opozicijskimi sloji poljskega naroda, pred vsem z inteligenco in kmetstvom, zvezo pol- skega naroda z ostalimi slovanskimi narodi za borbo proti Nemcem. — Ab- ditov spis »Problem malega naroda« ocenjuje V. Korača K. (orač) glede po- sameznosti ugodno, pogrša pa močno v njem vsako omembo celote našega naroda, radičesar je spis prezrlo glavno vprašanje današnjega dne ter dobil »lo- kalnoplemniški kolorit brez širših vido- kov na položaj in celice cele nacije«.

— Svetovironsko književno društvo v Zagrebu praznuje te dni na slavnosten način svojo petdesetletnico. To društvo ima mnogo sličnosti z našo Družbo sv. Mohorja z vsemi njenimi prednostmi in hibami. Družba sv. Jero- nima izdaja svoje publikacije v 50.000 do 90.000 izvodih ter ima 10.000 do- smrtnih udov. Družba je izdala zelo ve- liko število gospodarskih, zlasti kme- tijskih spisov.

Gospodarstvo.

— Na dunajski borzi se je pojavi- lavčera mala reakcija. Poslovanje je bilo sicer mirno, prišlo je le do malo sklepov. V začetku je bilo razpoloženje še precej dobro, tako da so profitirale Alpinke za 15 K; pozneje, pa šli kurzi navzdol, ker so nastopili prodajalci, ki so se hoteli iznebiti akcijskih. Na budim- peščanski borzi pa so šli kurzi ve- činoma navzgor; delnice Ogrskega kre- ditnega zavoda so profitirale 25 K.

— Za vojna posojila so dovolile banke svoj čas prednostno obresti. Vse- komur, ki je podpisal vojno posojilo, so dovolile banke posojilo po znižanih obrestih. Kdor je podpisal n. pr. za 100 K vojna posojila, mu ni bilo treba plačati cele glavnice ampak samo 18 K, ostali znesek je vplačala banka, pri kateri se je podpisalo vojno poso- jilo. Za posojeni znesek se je plačevalo do sedaj samo 4 1/2 %, pred kratkim pa so imele dunajske banke skupno sejo, na kateri so zahtevale nekateri, naj se zvišajo te obresti na 4 1/2 %. Sicer ni še prišlo do definitivnega sklepa, pričaku- je pa se, da bo v kratkem sklenjeno povišanje obresti na 4 1/2 %. Istčasno bi se seveda zvišale obresti za denar, ki bi si ga kdo izposodil pri bankah proti zastavi vojne posojila, to so takozvane lombardne obresti, na 4 1/2 %.

— Cene mineralnega olja oziroma njegovih produktov je avstrijska vlada na novo določila. Maksimalne cene so: za bencin od 40 do 104 K, povprečno 64 K; do sedaj 36 K, za plinovo olje 38, do sedaj 20, za mazilo olje (Vulkanol) 84 do sedaj 60 in za petrolej 36 K (ne- izpremenjeno) za 100 kg.

— Dalmatinsko vino ne bo več re- kviriralo vojaška oblast, kakor poroča »Nova Dobica« v Splitu. Do sedaj je več- i del dalmatinskega vina rekvirirala vojaška oblast za mornarico. Sedaj pa ne dobiva več moštvo vina, ampak na- domestek v denarju. Govori se, da hoče vlada rekvirirati dalmatinsko vino za Nemčijo. Upamo, da preprečijo naši poslanci ta načrt.

— Turčija hoče kupiti ladje od avstrijskih paroplovnih družb. Paro- plovnica družba »Premuda« bo pro- dala parnik »Arimatheas« s 6891 reg. tonami za 10 milijonov kron in trvdka »Tripovich« parnik »Bithynia« s 3125 reg. tonami za 7 milijonov kron ne- ki turški paroplovni družbi.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:

Za slovensko šolo v Mariboru: Slavi- ca Dolenc, Poljce pri Begunjah, 61 K 50 v, nabrano med pacienti v sanatoriju »Jeja« v Poljčah; zborovalci in izletniki ormo-škega učiteljskega društva zbrali dne 22. avgusta pri Sv. Miklavžu pri Ormožu 27 K in družba v »Unionski kleti« 30 K. Skupaj 118 K 50 vin.

Za Krekov spomenik: Dne 18. av- gusta ob 2. jutraj pri pošt. odpravniku A. Brodschneiderju v St. Janžu na Dolenskem sprejeti gostje g. dr. Janez Dimnik in tova- riši iz Krškega darovali 31 K.

Za »Naše srce«: I. Tišnov iz Prage 100 kron, v imenu družbe »Kont neochvej- nih nadej« v praškem reprezentančnem domu ob priliki obiska drugega gosta dr. Josipa Straška iz Novega mesta in Lili Gu- štinova iz Metlike, 50 K, kot skupček za čepice, ki sta jih napravila Pepca Papež in Stanko Guštin. Skupaj 150 kron.

Za slovensko šolo Sv. Vida v Trstu: Ivo Bakovnik, c. kr. notar iz Metlike, 50 K, plačal Janez Jakša vsled poravnave s Ka- tarino Konda.

Za Ciril - Metodovo družbo: Ivo Ba- kovnik, c. kr. notar iz Metlike, 25 K, plača- la Ana Stankovič vsled poravnave z Jane- zom Radošem U 188/18: Fran Cimperman, gostilničar iz Polzele, 100 K, nabrano na gostiji Milojza Repiča v gostilni g. Cimper- mana v Polzele; Daroslav Smole pri 2/22 stavbi stotnjini na bojišču, 10 K, in Neime- novani obiskovalec iz St. Janža 20 K izku- pička pri prodaji kislega mleka. Skupaj 155 K.

Za oslepele slovenske vojaške: Josip Maček 25 K, mesto venca umrlemu Lov- rencu Sarcu; Apolonija Rastohar in Julija Štor v Ljubljani 40 K, mesto venca na grob g. L. Sarca; rodbina Fran Maljveva

30 K, mesto venca na krsto ge. Amalfje Verbič in Antonija Velkavrh, trafikantinja na Sv. Jakoba trgu, 40 K, mesto venca na krsto ge. Franciške Strehar. Skupaj 135 K. Srčna hvala!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 25. avgusta: Matevž Gregorič, hiralec, 86 let, Radeckega cesta 9. — Karel Grill, postrešček, 61 let, Cesta v mestni log 5.

Dne 26. avgusta: Marijana Kržišnik, hiralka, 81 let, Radeckega cesta 9. — Pe- regrin Smolnikar, občinski nbožec, 46 let, Radeckega cesta 9.

Dne 27. avgusta: Teodor Drašček, stotnikov sin, 20 mesecev, Mestni trg 10. — Marija Modrijan, majorjeva vdova, 71 let, Resljeva cesta 3. — Uršula Leban, užitarica, 72 let, Radeckega cesta 9.

Dne 28. avgusta: Ludvik Inghič, sve- tilničar, 34 let, Tržaška cesta 27. — Fran- čiška Bohinc, posestnikova hči, 36 let, Ra- deckega cesta 9.

Dne 29. avgusta: Rudolf Rus, rejenec, 5 dni, Sv. Martina cesta 1.

V deželni bolnišnici:

Dne 22. avgusta: Fran Ferjančič, po- licijski nadstražnik, 34 let. — Marija Bla- znik, prodajalka obutvi, 67 let. — Anton Pajnič, knjigovodski pomočnik, 30 let.

Dne 23. avgusta: Anton Kaplja, ubo- žec, 70 let.

Dne 26. avgusta: Marija Turšič, de- lavčeva žena, 74 let. — Neža Pavlič, hi- šnica, 50 let. — Rozalija Jonke, gostačeva žena, 53 let.

Dne 27. avgusta: Neža Pregeč, žena pisarniškega manipulant, 46 let.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Kovaškega vajenca

sprejme takoj **Mihael Weiss**, kovaški mojster, Ljubljana, Fonjušna ul. 13.

Modistinja

samostojna aranžerka, zmožna sloven- ščine in nemščine, se takoj za stalno sprejme z vso preskrbo vred. — Po- nudbe na **Rozo Weiss**, modistino v Celju, Gosposka ulica 4. — 4530

Prodasta se dve mladi kozi

in 2 kozliča. Kolodvorska ul. 7.

DEKLICA

katera je delovala več let v špeteri- ski trgovini, ter druga hišna dela rada opravlja, išče primerne službe. Po- nudbe naj se pošiljajo na **Jozefo Rim- pel** na Vidmu Stajersko. 4544

Zvonimir Kantoci, Matilda Grobotek

zaročena.

V Zagrebu, dne 25. avgusta 1918.

4550

NE ZAMETUJTE DENARJA!

Ne kvarite oblek z raznimi vojnimi barvami!

Nudim Vam edino zajamčeno dobro, trpežno in blagu neškodljivo **barvo za obleke „Internacional“** iz najstarejše in največje tovarne za barve.

Na stotine priznanih pisem vsakemu na razpolago.

Razpošiljam samo I. vrste v sledečih barvah: črna, modra, temnozelenla, rdeča, temnordeča, vijoličasta, siva, rjava in rumena. Da se napravi temnomodra, se zmeša polovico črne, polovico modre.

Na zahtevo slovensko navodilo.

100 zavojev	po K 45.	za 100 zav.
500 zavojev	po K 45.	za 100 zav.
1000 zavojev	po K 40.	za 100 zav.

Poštnine prosto pošilja

3957

Rudolf Cotič, Vrhnika.

Za vsakega trgovca velik zaslužek!

Najlepši film sezone v Kino Central v dežel. gledališču:

Kneginja iz Beranije.

Pesem ljubavi in bolesti. Sestavil v petih dejanjih **ERNST REICHER.**

STELA HARF

Stroški za predvajanje tega filma v Ljubljani presegajo 8000 K, zato pri teh predstavah zvišana vstopnina 50 vin. za osebo.

Eden ali dva dijaka

se sprejmeta na stanovanje k sta- rejši ženski. Eventualno hrana, če se prispeva v naturalijah Vprašanja pod: »Dijak 4549« na uprav. »Slov. Nar.«

Več gospodov

se sprejme na hrano. — Poizve se v Siomskovi ulici šte. 19. — 4445

Vsa živila

preskrbim za svojo 7 let staro hčerko in dobro plačam boljši družini, ki bi jo sprejela v popolno oskrbo. Ponudbe prosim na poštni predal 101. 4497

Modistinja

spretna moč, se sprejme v trajno službo. Ponudbe sprejema upravništvo »Slov. Nar.« pod »Modistinja 4430«.

DIJAK

iz dobre kmetijske hiše, se sprejme na stanovanje. — Naslov nove uprav- »Slovenskega Naroda«. 4495

Železen štedilnik

z dvema cilindroma in pečico (Brat- rohr) se s cevmi vred takoj proda. Vprašanja v Špod. Šiški, Planinska cesta št. 289, vila Eifer. — 4487

Gospodična

vešča vseh pisarniških del, išče pri- merne stalnega mesta v kakšni pisarni v Ljubljani. Blagohotne ponudbe pod »stalo 1915« na upr. »Sl. N.«

1000 kg premoženja

dobi, kdor mi preskrbi stanovanje z 2 ali 3 sobami. — Naslov nove uprav- »Slovenskega Naroda«. 4465

Dve deklici,

se sprejmeta na hrano in stano- vanje pri dobri rodbini v Ljubljani. Plačilo deloma v živilih. Pismene po- nudbe pod »2 deklici 4492« na upr. »Slovenskega Naroda«.

Išče se

STANOVANJE

za dijaka za takoj. Da se nekaj živl in plača po dogovoru. — Naslov nove upravništvo »Sloven. Naroda«. — 4515

Dobro izurjen

MLINARSKI pomočnik, išče službo s hrano in stanova- njem. Pismene ponudbe pod »izur- jenost 4476« na uprav. »Slov. Nar.«

Sobno opravo,

ki je bila kupljena na Tržaški cesti, naj dotična gospodična blagovojno tekom 8 dni prevzame, ker se rabi pro- stor, ali naj pa naznani natančen na- slov, kam naj se oprava odpošlje. 4498

Deček,

star 15 let, z dvema gimna- zijskima razre- domi in s pripravljanim razredom tr- govške šole, želi vstopiti kot učenec k mehaniki ali elektrotehniki. — Prijazne ponudbe s pogoji do 18. sep- tembra pod naslovom »Dolenjsko št. 3/4533« na uprav. »Slov. Nar.«

Vzgojiteljica s prakso

ki ima ljubezu do otrok in potrebno znanje za ljudski šole, in

deklica za vsa dela

poleg kuharice, se sprejmeta v Ljub- ljani. Naslov pri upr. »Sl. Nar.« 4532

Psa fermača

4 l. starega, cena 400 K ima naproda **A. Sojer** v Novinosti pri Raheku.

Mestni učitelj sprejme 2 dijaka na hrano in stanovanje.

Strogo nadzorstvo in pomoč pri učenju. Plačilo v živilih. Pismene ponudbe na upr. »Slov. Nar.« pod: »šola 4542«.

Išče se priletna ženska

za lahka domača dela. — Vpraša se: Poljanska cesta št. 21, dvorišče. — Vstopi lahko takoj. Plača po dogovoru.

Naprodaj je

temnozeleno krilo iz močnega lodna in nekaj bluz, srednje velikosti. Ma- rijo Terezijo cesta št. 13, II. nad- stropje 107. 4541

Kupim večjo ali manjšo množino

strešnika

novega ali starega. Ponudbe: Fr. Iglič, Ljubljana, Mestni trg 11. 4535

Spreten

krojaški pomočnik se sprejme takoj. Hrana in stano- vanje lahko v hiši. Viljem Pfundner, Kranj št. 128. 4537

PRODAJALKA

vešča slovenskega in nemškega jezika išče službo v kakšni večji trgovini v Ljubljani, če mogoče s specerijskim in delikatesnim blagom. Pismene po- nudbe na upravništvo »Slovenskega Naroda« pod »Zvestoba 4539«.

Proda se takoj dobro ohranjen

pisalni stroj

znamka »Ideal« in ona blagajna št. 2 »Wertheim«, Vpraša se na poštini predal 110, Ljubljana. 4538

Blagajničarka

in učenka se takoj sprejmeta. Pred- nost imajo take, ki stanujejo v Ljub- ljani. — Ponudbe na trvdko Fr. Iglič, trgovina s papirjem, Ljubljana, Me- stni trg št. 11. 4539

Knjigovodja

korespondent

samostojna moč, se sprejme pri veletrgovini

A. Oset, p. Guštani,

Koroško. 4529

Dijak

se sprejme na hrano in stanovanje proti prispevku živil v sredini mesta. — Naslov pod »strogo nadzorstvo 4499« na upr. »Sl. N.«

V večji trgovini na deželi

se sprejme izurjena

KONTORISTINJA

vešča knjigovodstva in ki ima veselje do trgovine. Ozira se samo na prvo- vrstno moč. Nastop lahko takoj proti dobri plači in celi oskrbi v hiši. Po- nudbe na upr. »Sloven. Naroda« pod »št. 382.161/4548«.

Ženitna ponudba.

Vdovec brez otrok, 32 let star, c. kr. državni poduradnik, se želi spoznati z gospo ali vdovo, ki bi imela ne- koj imetja. Najraje bi se priženil na posestvo, ker ima v poljedelski in go- spodarski stroki večletno izkušnjo in prakso. — Samo resne ponudbe pod šifro: »veselje do gospodarstva 4549« na uprav. »Sloven. Naroda«.

Garnizijska bolnišnica št. 8 v Ljubljani

potrebuje za zimsko dobo 1918/19 okoli 4507

1.200 m³ trdih ali 1.800 m³ mehkih

pripravljenih drv za kurjavo.

Bolnišnica je tudi pripravljena, da jih da sama nasekati. Natančne ponudbe blagovoli se naj pošlji do najkasneje 15. septembra 1918 na c. in kr. garnizijsko bolnišnico št. 8 v Ljubljani.

Umetno gnojenje

največji dobiček!

Nujno je, da naročite takoj 14% kajnit za je- sensko gnojenje. Dobava umetnih gnojil je zelo težavna. Jamstvo za kvaliteto! Kulantna postrežba!

Zahtevajte takoj ponudbo! 4518

Vinko Vabič, veletržec, Žalec, lužnoštajersko.

Kolesarii, pozor!!

Kdor se hoče dobro in trajno voziti, naj si nabavi

prve avstr. patentirane obroče za kolesa.

Prekašajo dosedaj vse nove iznajdbe, popravila so izklju- čena ter si vsakdo pri tem prihrani mnogo denarja in časa. Dobijo se obroči na **Marijo Terezijo cesti št. 6.** — Kolesa se imajo pripeljati seboj. — Generalno zastopstvo za Kranjsko: 4534

Ernest Aljančič, Ljubljana.

Naznanilo!

Odvetnik dr. Anton Švigelj

vijudno naznanje, 4517

da od 1. septembra t. l. dalje zopet osebno uraduje v svoji pisarni v Dalmatinovi ulici št. 11, ob uradnih urah od 8—12 popoldne in od 3—6 popoldne.

V njegovi pisarni je na prodaj tudi še nekaj stavljanjskih parcel, ki se lahko vporabijo tudi za njive.

Prodasta se dva kolesna plašča

(Mantel), blago, še iz mignega časa. Kje, pove uprav. »Slov. Naroda«. 4500

STANOVANJE

na Mejsko. — Dam poleg zabavane plače — steno nadzorstvo — 8 kg svinjske masti, 12 kg moke in 12 kg fižola. — Ponudbe na »Slov. Naroda« pod »Mejska 4480«.

Sprejmo se v našem manjši mešana

trgovina

bodi si na Kranjskem ali Spodnjem Štajerskem. — Ponudbe se prosijo pod »trgovina« poštno ležeče Postojna.

Iščem sposobnega

instruktorja ali instruktorice

za podučevanje poljskega jezika za t. t. Predstaviti se je treba na ul. 11. N. predst. desno od 1-2 ul.

Sprejme se takoj starejša :

gospodična

(učiteljica) za vzgojitelja k otrokom. — Hrana in stanovanje v hiši; plača sedanjim razmeram primerana. — Poštni predal št. 49. 4411

Kupim hišo in vilo

v Ljubljani v dobrem stanju. Cena 40.000 do 180.000 kron. Cenj. ponudbe je nasloviti pod »Lasten dom 4474« na upravnishču »Slovenskega Naroda«.

Gospodična

zmožna slovenske in nemške steno-grafije in polzvedovanja v zemljiki knjigi z večletno prakso izid službe v pisarno. Ponudbe na uprav. »Slov. Naroda« pod »Angela 4509«.

Dva vajenca

iz dobre kmetijske hiše za ključavničarsko obrt sprejme takoj Franc Šmajdek, ključavničar, Jesenice. 4358

9 prašičkov

lepe pasme se odda v zameno za živila pri Jakobu Dolencu, Konjuška ulica št. 6, Trnovo, Ljubljana.

Sprejmeta se

dve dekleti

kot delavici v enosni trgovini Ant. Kršper, Ljubljana, Mostni trg, v oddetku za čevlje. 4465

Dobra kuharica

dobi takoj službo. — Poizve se pri upravnishču »Slovenskega Naroda«. 4520

SUHE GOBE (jurčke)

kakor tudi druge zaplembe ne podvržene deželni in gosdnje pridatke (maline, jagode, med itd.) kupuje po najvišjih cenah. M. RANT, Kranj. 2693

Kupim SODE

za most in vino in vinske sesalke (pumpke) po najboljših cenah. Georg Šteker, Wetzelsdorf pri Gradcu.

Prodaja se močan, lepo prenovljen

lovski voz (brek)

s tapciranimi sedeli in naslonjaki ob staneh. — Prostor je za 10 oseb. Josip Zelenc, Vrhnika. — 4498

Zamenjam svoje stanovanje,

obstoječe iz sobe, kabineta in kuhinje, s stanovanjem z dvema sobama, kabinetom in kuhinjo. — Cenjene ponudbe pod »premenba stanovanja 4414« na uprav. »Sloven. Naroda«.

Enega ali dva

ključavničarska učenca

sprejme Franc Furlan, Ljubljana, Ambrožev trg 9. 4395

Prodaja se bela enajsterna v kopalna banja.

izve se pri K. Kodak, zlatar, Francovo nabredja. 4438

Gumiyl od pokalic

se zamenjajo za 4528

steklenice od pokalic.

Kje, pove uprav. »Slov. Nar.« — 4528

Naprodaj

salonska miza in fotelj

Mizabetna c. 6, priti. desno. 4525

Kupi se dobro ohranjen

pianino.

Cenj. ponudbe na uprav. »Slov. Naroda« pod »dober pianino 4524«.

Prodaja se več litrskih in polilitrskih

steklenic limonove esence

in limon (gorčica) v kozarčih po 1/2 kg. — Cene po dogovoru. Kje, pove upravnishču »Sloven. Naroda«. — 4513

Sprejme se drvar

s 4-6 delavci; in obenem 2 izravnjevalja. — Več pove Val. Gregor v Mengešu. 4511

Solidna, pridna deklica, stara 22 let,

plačilna natakarica,

želi kot taka sprejema v večjo gostilno ali restavracijo. — Vstop takoj. — Dopiši se prosijo pod »Poštena in vdana 4483« na uprav. »Sloven. Naroda«.

Prazne zaboje

velike in majhne, prodaja po zmerni ceni Komarno društvo za Ljubljano in okolice, skladišče v Šiški, Kelodvorska ulica. 4231

Oddam boljše

STANOVANJE

v bližini realke, dijaku realcu III. ali IV. raz. reške, ki bi prispevali tudi v živili. Na razpolago ima tudi klavir. Naslov pove uprav. »Slov. Nar.« 4432

2 dtjaka se sprejmeta na

stanovanje in hrano.

Plača deloma v živilih. Pismene ponudbe na upravnishču »Slovenskega Naroda« pod »Učitelj 4453«.

Vreče na debelo

seho v štrumah kupi v vsaki množini Weingarten, Baum, VII., Kaiserstr. 90. 4474

Prodaja se fina, črna

moška OBLEKA

je popolnoma novi čevlji št. 41. Naslov pove upr. »Slov. Nar.« — 4468

Prodajam več hekto

KISA.

Cena po dogovoru. Franc Potočnik, posestnik in gostilničar v Dvorišču, pošta Pilberk, Koroško. 4522

Domači čevlji

elegantna, okusna, lepa izvedba.

1a. ženske št. 35-40 K 20-20
1a. moške „ 41-45 K 22-20
2a. ženske „ 35-40 K 13-50
2a. moške „ 41-45 K 15-50

Coronica & Pušić,

Dunaj VII., Albertg. 14. 4521

KARBIDNE SVETILJKE

zajeto iz, komad K 19., 20., 25., 27. in K 30. — razpošilja

Ant. Lečnik, Borovlje, Koroško.

Vrši se zopet vsako nedeljo in praznik

REFORM-KINO v Žalcu.

Izurjeno PRODAJALKO

sprejme takoj stalno
Narodna knjigarna, Ljubljana,
Prešernova ulica 7.

SIGORIN

zatre čudovito naglo 3734

STENICE

vzorčna steklenica 4 L, velika steklenica 16 L, brizgalnica 2 L. Dobiva se v lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko: Lekarna „pri upanju“ Apotheke „zur Hoffnang“, Pécs 45, Ogrsko.

Došle so zopet

mlatilnice

za pogon s silo ter z roko. Dalje imam na razpolago tudi čistilne mlatilnice in vsakovrstne poljedelske stroje kakor: čistilne, trijerje, stiskalnice za grozdje in sadje, mlino za žito in sadje, gepejane, slamorezce, brzoparilnike, kotle za žganje, brane, plugje itd. iz največjih tovarov, z jamčeno dobro kakovostjo ter po najnižjih cenah.

FRANC HITTI,

zaloga poljedelskih strojev, LJUBLJANA, Martinova cesta 2.

Dalje opozarjam na svojo veliko zalogo priznano in dokazano najboljših ročnih mlinov, pripravnih za vsako mleto. 4442

Odvetnik

Dr. Peter Medvešček

naznanja

da se preseli iz Radeč pri Zidanem mostu in otvori s 1. septembrom t. l.

svojo odvetniško pisarno

v Gorici Pred škofljo št. 5.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah

ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE

PRIMOŽA TRUBARJA

USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI

Visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto kron 3-20

NAR. KNJIGARNA V LJUBLJANI, PRE-

SERNOVA UL. ST. 7

Francosčino in klavir

posreduje zopet A. Potočnik, Cigaleva ulica 4/II. 4503

SLUGO

sprejme takoj tovarna pohaštva J. J. Naglas, Ljubljana, Kongresni trg 12, I. nadstropje. 4492

Sprejmejo se tri deklice

na stanovanje in hrano v značno sobo s električno razsvetljavo. Plačilo nekaj v živilih in nekaj v denarju. — Izve se: Pražakova ulica št. 10, tretje nadstropje desno. — 4526

30 kg rabljene dobre žime

se prodaja.

Tam se tudi zamenja za živila novo namizno in moško perilo. Vprašanja pod: »žima 4475«.

Kupim dobro ohranjene

vinske sode

iz hrastovega lesa. — Ponudbe na naslov Ljubljana, poštni predal 145

Prazne vreče

vsake vrste in suhe gobe kupuje vedno in v vsaki množini ter plačuje po najvišjih dnevnih cenah trg. firma J. Kušlan, Kranj, Gorenj.

Koncipijent,

stenograf, sollicitator ali sploh pisarniška strojeplisna moč se sprejme na pismeno ponudbo. Dr. Josip Kolšek, odvetnik, Laški trg. — 4469

V večletni najem pozneje nakup se

isče proti večji kavolji ali posojilu

gostilna, trgovina

z nekaj zemljiščem, vrtom in travnikom v mestu, okolici ali večjem prometnem kraju na deželi. — Naslov v upravnishču »Slov. Naroda«. — 4414

Učenec,

močan, s primerno šolsko izobrazbo, pošten, ki ima veselje do trgovine, se sprejme takoj pri Andreju Kroselj, trgovina z mešanim blagom in hrvaškimi uvoženimi izdelki, Dobova pri Brezicah, Spod. Štajersko. — 4519

Brivskega učenca :

samo kateri dobro brije in striže, sprejme takoj. Dobra hrana in stanovanje. Pogoji dobri. Napitnine čez 200 kron na mesec in to garantirano. Ponudbe poslati na Slovensko brivnico Franjo Briski, brivce, Illica 137, Zagreb. 4483

Gostilna

J. Podobnik

se drugega septembra začasno zapre. Vinočed pa ostane. 4512

Dr. Ferdinand Muller,

odvetnik v Celovcu, išče za takoj

sollicitatorja.

Službene in življenjske razmere zelo ugodne. — Ponudbe takoj na gornji naslov. 4508

10 vinarjev

(za dopisnico) Vas stane moj katalog, ki se vam na zahtevo dopolnje zastoj. C. in kr. dvorni dobavitelj Jan Konrad, dvorni zagatelj Most (Brax) št. 1958 (Češko). Ia brivet iz srebrastega jekla K 7., 9., 11. — Varnostni brivni aparat ponikljan K 7-50. Dvorenne rezervne klinje tucat po K 12.— Stroj za striženje las ali brade K 26.—, 28.—. Razpošilja se po povzetju ali denar naprej. Zamenja dovoljena ali denar nazaj. 1958

Novo češko

gosje perje!

Puljeno belo, prima puh kg K 45.—, fino belo s puhom K 26.—, dtto II. vrsta K 17.—, siv puh K 26.—, sivo perje K 10.—. Nepuljeno belo I. vrste K 10.—, dtto II. vrste K 7.— razpošilja po povzetju 4491

Irma Haldek,

Praga-Smichov, Kinského tr. 1. 4491

Vdova brez otrok, 45 let stara, 1866 mesta z dobro prehrano za

gospodinjo

k boljši rodbini ali družabnici k starejši dami. — Ponudbe pod »Marie 4510« na uprav. »Sloven. Naroda«.

Zelo lepa bela

švicarska koza

brez rog, potem dva po 5 mesecev stara kozlička so na prodaj. Natančna pojasnila se dobe ter ogleda se lahko v Zgornji Šiški št. 5. — 4516

Veliko posestvo

obstoječe iz enonadstropne hiše, spodobno za vsako veletrgovino in gostilno velikega sadnega vrta, njiv, travnikov in gozdov itd. se takoj prodaja. Naslov pove uprav. »Slov. Nar.« — 4494

Za gorske čevlje

žbice „pitiji“ navadni in dvojni

z dolgimi glavicami (Scherken) nabite za lesene čevlje, ušesca za čevlje B. KOUGL, tvornica žeblijev, PRAGA, Berlin št. 490. 4490

Zenitna ponudba.

Železniški poduradnik, vdovec, 35 let star, z dvema otrokoma ter imetjem 10.000 K v gotovini, želi znanja v svojo poroko z zdravo in pridno gospodini ali vdovo brez otrok, neomadeževane preteklosti. Le resne ponudbe s sliko ter natančnim naslovom naj se pošiljajo na upravnishču »Slovenskega Naroda« pod: »Jesen 4489«. Tajnost strogo zajamčena.

Bukovo oglje

se dobi pri tvrdki FRAN GUŠTIN V METLIKI. — Oddajajo se samo cele vreče. Cena za klg oglja je K 1-50, kdor naroči do 8. septembra, pozneje dražje. 4450

Kupujemo v tekoči dobavi :

rdeče paradižnike

na cele vagone. Najnižje ponudbe na tvornico konserv Hagn & Zennsmann, Zentralbüro Dunsj, III., Esteg. 7.

KARAMELE,

DROPSE,

FONDANT,

RAHATLOCUM

itd. prodaja na debelo E. Kavčič, Ljubljana, Sv. Florijana ul. 17. 4473

V lepem kraju na Gorenjskem

se prodaja iz proste roke velika

enonadstropna hiša

v kateri je bila svojčas stara, znana gostilna. Hiša stoji na lepem, prometnem prostoru, v neposredni bližini cerkve, sodnije in kolodvora. V hiši je vodovod in električna luč. Cena po dogovoru. Naslov se zve v upr. lista. 4289

Novo češko

gosje perje!

Puljeno belo, prima puh kg K 45.—, fino belo s puhom K 26.—, dtto II. vrsta K 17.—, siv puh K 26.—, sivo perje K 10.—. Nepuljeno belo I. vrste K 10.—, dtto II. vrste K 7.— razpošilja po povzetju 4491

Irma Haldek,

Praga-Smichov, Kinského tr. 1. 4491

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Dejanska glavnica 10.000.000.— kron.

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fond 2.000.000.— kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema

vloge na knjižice in tekoči račun

proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira erarične dobave in dovoljuje

APROVIZACIJSKE KREDITE.

Dolniška glavica in rezervni fond:
K 103,000.000.—

C. kr.

priv.

Stanje den. vlog na hran. knjižice 31. okt. 1917:

K 214,681.380.—

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864.

Vogel Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Ustanovljena 1864. — 33 podružnic.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vseskar brezplačno.

Brzjavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon šte. 41

Preblavsko SLATINO

(Gajev vrelce)

priporoča v večji množini ali posamezne zaboje **Franc Sitar**, zaloga piva Göss, Ljubljana 7. 9838

Išče se deklica,

revnih staršev ali brez njih, če prav hodi še v šolo, nekoliko za pomoč. — Kje, pove uprav. „Slov. Nar.“ — 4446

VZGOJITELJICA

za dve deklici se išče v Gradcu, ki bi pomagala za drugo meščansko šolo. Razven slovenščine in nemščine se želi tudi znanje italijanščine. — Oskriba v hiši, plača po dogovoru. Oglaš. na Cesta na Rožnik 51. 4444

Kupim hišo

Ljubljani, v dobrem stanju tudi posestvo ali podjetje na Kranjskem ali Spod. Stajerskem v bližini želez. postaje z živim in mrtvim blagom. — Cena od 50.000 do 250.000 kron. Cenj. ponudbe je nasloviti na upr. „SI N“ pod: „Podjetje in trgovina 4472“.

Profesionisti

stavljeni in navadni delavci se iščejo za obnovo Goriške in Gradišanske. Zraven izredno visoke plače dobe obilo prehrano in stanovanje. Zlasti se je takoj pri pooblaščenem delovodji **Tičina**, Hotel Ilirija, soba št. 9. Istotam je napredaj več vagonov I.-a. Istrskega brnja. 4419

Stenografinja in strojepiska

se išče za odvetniško pisarno. — Naslov pove iz prijaznosti upravnitvo „Slovenskega Naroda“. 4470

PRODAJALKA

v trgovini z mešanim blagom, večša slovenskega in nemškega jezika, želi premeniti službo, najraje kam na deželi. Nastop 15. oktobra. — Pismene pod „Prodajalka 4466“ na pošto Mokronog.

Kupim vsako množino medu in čebelnega voska.

FRANC VOKAČ, LJUBLJANA, Šelenburgova ul. 5. 4175

Pošlite mi svoje zamaške

Prevzamam jih tudi brez prejšnjega vprašanja po povzetju po nastopnih cenah: Za nove zamaške od steklenice K 110.—, za stare zamaške od steklenice nezlomljene K 66.—, za šampanjske naravne zamaške komad K 1-15, vreče do K 15.— komad. — Na vprašanja odgovarjam takoj event. brzjavno. 4206

Leopold Markus, Gradec, Josefigasse št. 1/A.

Dvoje mebliranih stanovanj

se odda v Kamniku, vila Soss. — Povpraša se tam ali v trgovini Sinkovic, Mestni trg v Ljubljani. — 4440

Ženska obleka in perilo

se popravlja kakor tudi izgotavlja na novo. Postrežba hitra in ceno. — Kje, pove upravništvo „Slov. Nar.“ — 4422

F. Potočnik, Ljubljana, Šelenburgova

se priporoča za jesensko sezono za izdelovanje oblek za gospode in dame, n. pr. jesenskih površnikov in damskih plaščev po meri. Posebna delavnica za moderniziranje in obračanje kostimov, oblek, površnikov in zimskih sukenj za gospode. — Novi modeli vedno na razpolago. — Zmerne cene, solidno delo! — Sprejema se tudi naročila z deželo. 4447

Srbečico, hraste, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. postav. varovano „SEBASTIAN“ mazilo. Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni lonček K 3.— veliki K 5.—, porcija za rodbino K 12.—. — Dr. E. Flesch's Kronen-Apotheke (Győr), Raab Ogrsko. — Zaloga za Ljubljano in okolico: Lekarna „pri zlatem solenu“, Ljubljana, Marijin trg. 880

Pozor na varstveno znamko „SEBASTIAN“

VAROVALCE PODPLATOV

za vsako obutev pripravne nudi samo preprodajalcem 3470
Sohlenschnonvertrieb
L. Braunstein, Dunaj I.
Griechengasse 7., Abteil. 8.

Prostovoljna prodaja posestev.

Prodaja se prostovoljno na lemem in zdravem mestu, 4 km. od Ljubinske ceste ležeče posestvo v velikosti 240 orlov. Od tega je 15 orlov nji, 5 orlov vrt in sadovnjak, 4 orle travnika, 7 orlov vinograde, 130 orlov loze, drugo pašniki z novo prizemno hišo in gospodarskimi poslopi. — Cena 350.000 kron. Blizja pojasnila daje **Mijo Ribič** ob. tajnik v Metrečici pri Karlovcu. Hrvaško. 1658

Ročne mline

za koruzo, pšenico, rž itd. kateri meljejo vsako zrnje na najfinjšo moko, dobavljajo samo 4416
edina češka tvrdka
B. FINKE, Praga II,
Vodičková 22.

Priporočam

prvovrstna vozna kolesa
Puch - Waffenrad - Kosmos - Rambler
s torpedo prostim tekom itd. dokler se zaloga traja.
(Brez pnevmatike.)
IGN. VOZ, specialna trgovina šivalnih strojev in koles,
LJUBLJANA, Sodna ul. št. 7. 4306

Izvrstna zdrava naravna HRVATSKA VINA iz leta 1917.

rdeče okoli 9%, po K 10.—, rumeno okoli 10%, po K 11.— po litru, brez soda, franko Karlovec, ponuja dokler je še v zalogi

Filip Fröhlich, Karlovec.

Kupec ima poslati sode kakor tudi denar naprej, ali pa primerno kavcijo, ostanek na povzetje. Kupec more izjemoma dobiti tudi sod če ga povrne v roku 14 dni. 4266

25. letoske leto. Dunajski starorenom. najodličnejši

specialni dekliški penzionat

B. Freylerja naslednica 2521

Splošna izomika, nadaljevalni tečaj, lice, glasbena, jezikovna šola, pouk v obdelovanju vrta. Izvrstna prehrana.

Internat. Polinternat. Eksternat. Dunaj I., Kolowratring št. 9 (na ogli Schwarzenbergplatz). Govorilne ure od 11-1 in od 2-5. Telefon 8250. in Prospekti.

Uglaševalec klavirjev

G. F. Jurásek

Ljubljana, Wolfova ul. 12.

Edini specialist izvršuje vsa popravila te stroke.

— Dobiva se vseh prodajalnih! —

Kupite le domači izdelek! to je

Emona

PRIZNANO NABOLJŠE

pralni prašek

— Dobiva se vseh prodajalnih! —

Najlepši obraz

Popolnoma novi, čudoviti iznajdbi se je slednjič posrečilo v malo dneh brez sledu odstraniti vse poge, ogrce, mozolje, gube, nosno in obrazno rdečico. — Popolno jamstvo. — Oblastveno varovano. — Presenetljivo v največji meri! — Koža postane takoj voljna in mladostno sveža, gube se izgledajo, Vi pa postanete bleščeče lepi in mladi, s tem pa srečni. Na tisoče prostovoljnih zahvalnih pism iz vseh dežel. Najslavitejši strokovni zdravniki silajno preizkusiti. Pišite takoj na **L. Becker**, Dunaj 56, Fach 13, Abl. 35 nakar dobite ta čudni recept z navodilom popolnoma zastoj. — Prosi se znamka za odgovor. 4136

Po Najvišj. pooblaščenju Nj. ces. in kralj. Apost. Velič.

45. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene.

Ta denarna loterija ima 22.747 dobitkov v gotovem denarju v skupnem znesku 700.000 kron.

Glavni dobiček znaša 250.000 kron.

Zrebanje bo javno na Dunaju dne 3. oktobra 1918. Srečka stane 5 K.

Srečka se dobivajo pri oddelku za dobrodelno loterijo na Dunaju, III., Vorderer Zollamtsstrasse 3, po loterijah, trafikah, pri davčnih, poštnih, brzolevnih in železniških uradih, pri merjalnicah itd. Igralni načrti za kupce srečk zastoj. Srečke se pošiljajo pošt. prosto.

Od c. kr. generalnega ravnanstva državnih loterij (oddelek za dobrodelno loterijo).

Za kritje streh najboljša, odbrana

STREŠNA OPEKA

navadna (Biberschwanz) in zarezana strešna (Strangfals) lastnega izdelka se dobiva v izvršni kakovosti in vsaki količini pri 3307

FRÖHLICH & BICHLER, tvornica glinastih izdelkov KARLOVAC.

Izvoz in odprava dovoljena z dolensko železnico.

Ženitna ponudba.

Podčastnik, 28 let star, v zaledju, zdrav, velik, finega nastopa, iz znane dobre hiše na Gorenjskem, izkušen mesar, preizkušen trgovec, se želi poročiti s premožno mlado vdovo brez otrok ali hčerko posestnika, mesarja ali trgovca. — Samo resne ponudbe pod „gotova sreča 4449“.

Absolventinja

slov. trg. šole v Ljubljani, zmožna slovenščine in nemščine, deloma italijanščine in govori in pisavi, stenografije, strojepisa. eno- in dvostavnega knjigovodstva, želi primerne službe v kakor trgovini ali banki. Naslov pove upravništvo „Sloven. Naroda“. — 4418

Prodaja MAJHNO POSESTVO

z njivami, travniki, gozdovi, hiša in hlev za 12 govedi zidana, pod leseni, in sadni vrt, vse v največji meri, 20 orolov (johov) na zahtevo tudi manj zemlje z gospodarskim poslopjem. — Posestvo se nahaja dve uri nad Ljubljano v Sp. Pirničah št. 20. Tam dobi jo interesentje tudi pojasnila, tam se prodaja tudi 70 setajev (klastov) suhih bukovih drv. — 4462

Kupujem umetno zobovje

in splošno vse, kar je starinsko. Posredujem pri prodaji posestev. **ALBERT DERGANČ**, brivco Franciskanska ulica 10. 1458

Pravi trčan med

kupuje v vsaki množini od čebelarjev. Ponudbe z navedbo cene naj se pošljejo veletrgovini 3070

Pavel Šega

Gradec, Grazbachgasse 30.

Cudotvorno šilo

samo K 4-90 šiva (šepa) kakor šivalni stroj. Najboljša iznajdba za krpanje usnja, strganih čevljev, konjskih opravi, odelj vseh vrst blaga obkaj l. t. d. Jamstvo za porabnost. — Cena kompletne šile s sukanecem, 4 različnimi šivankami in navodilom za en komad K 4-90, 8 komad K 13-50. — Po povzetju pošilja **M. Svoboda**, Dunaj, III/2, Hlesgasse 13-48. 2953

Kmečko posestvo

v kranjskogorskem sodnem okraju, blizu železnice se pod ugodnimi pogoji prodaja. Posestvo obkaj l. t. d. gospodarskega poslopja, male hišice in okroglo 80 orolov zemljišč in gozdov. Vse je arondirano, in se nahaja pri posestvu vse potrebno orodje, 7 glav goveje živine, 6 prešičev, konj in 4 jarc. Proda se samo slovenskim kupcem! Pojasnila daje po naročilu stranke Pošiljilnica v Radovljici. 4455

Framydol

je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, svetle in sive lase in brado in traja temno pobarva. 1 steklenica s poš. vred K 3-25

Rydyol

je zdravilo, ki živo porodi mlada lica. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštno vred K 2-45.

Naslov za naročila: **Jan. Grolich, Engel - Drogerie**, Brno šte. 639, Moravsko.

Stanje vlog je znašalo koncem meseca junija 1918 K 279,050.534-29.

Glavnica K 50,000.000.—.

Podružnica
v Ljubljani

Češka industrijalna banka

Stritarjeva
ulica št. 9.

Financiranje vojaških dobav.

Kredite za aprovizacijske nakupe.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Srečke c. kr. avstr. razredne loterije.

Nakazila vojnim ujetnikom.

Podružnica Ljubljana. JADRANSKA BANKA Podružnica Ljubljana.

Delniška glavnica: K 20.000.000.

Rezerve: okrog K 3½.000.000.—.

SPREJETA: Vloge na knjižice in jih obrestuje po čistih 4%.
Vloge na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moratorij. Reutni davek plača banka iz svojega.
KUPUJE IN PRODAJA: Devize, valute, vrednostne papirje itd. in srečke c. kr. razredne loterije.

Centrala:
 Trst.
Podružnice:
 Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Metković, Opuzja, Split, Sibenik, Zadar.

ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.
IZDAJA: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.
DAJE PREDUJME: na blago, ležeče v javnih skladiščih.
PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: JADRANSKA.

7

Telefon št. 257.

Tovarna slamatih izdelkov
 priporoča gg. trgovcem in cenjen. občinstvu veliko zalogo:
 različnih slamatih Solinov
 " " torbic (celofanov)
 " " predprežnikov
 itd. 981
Cerar Franjo, tovarnar,
 Stob, pošta Domžale.

Izpuščaie

haste, srbečico, grine in druge kožne bolezni odpravi hitro in sigurno Paratol, domače mazilo. Ne umaže, je brez vonja, zato uporablja tudi čez dan. Veliki lonček K 5.—, dvojni K 9.—. Dalje Paratol tresni prašek za varstvo občutljive kože škotilja K 3.—. Oboje se dobi prot. vposlati zneska od Paratol-Werke Apoteker Umer, v Budimpešti VII-24. Róssa utca 21.

Vreče

kupuje 4421
MARTIN FLEISCHMANN,
 Gradec, Annonstrasse 49.

Karel Linhart

ufar
 Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 7.
 Zaloga vseh vrst žepnih ur, ur na nihalo s polnim bitjem, stenskih in kuhinjskih ur, budilk.
 Nihajaste vojne ure, ure v zastavnicah z radijem kazalnikom ali brez njega, zaloga srebrnih in niklajstih ur „Omega“ po najnižjih cenah. 131
 Popravila se izvršujejo najbolje.

Kupujem zmedene ženske lase.

Stefan Strmoli,
 Ljubljana, Pod Zrnančo št. 3.

POZOR! Zaradi upokojenja v vojaško službovanje je lokalni odprt samo za prodajo blaga in sicer ob delavnikih samo od 9. do pol 1.

BLUZE

plazče, jopice, krila, kostume, nočne halje, perilo, modne predmete, športne klobuke in stozitke. Zelo solidna trdika.
M. Kristofič - Bučar
 Ljubljana, Stari trg št. 9. Lastna hiša. 2632
 Fine

otroške oblekce
 in krstne oprave. n

Še je dovelj zaloge

seveda 3932

hrastovih parketnih deščic.

JOSIP PUH, dobava in pokladanje parketov, Ljubljana, Gradaska ulica št. 22.

hvaležnih odjemalcev potrjujejo, da uničevalo koronin RIA-BALZAM v 3 dnevih brez bolečin odstrani kurja očesa, bradavice, roženo kožo. Uspeh jamčen. Cena 3K 3 lončki 7K, 6 lončkov 11 K. **ZOBODOL** odstrani „FIBES“ pri najbolj trdovratnem zobobolu, ko so odpovedala vsa sredstva in pri otlilih zobeh. Ob neuspehu denar nazaj. Cena 3 K, 3 pušice 7 K, 6 pušic 11 K. Nič več zobnega kamena ali slabega duha iz ust. Snežnobele zobe Vam napravi zobni fluid „XIRIN“. Takojšen učinek. — Cena 3 K, 3 steklenice 7 K. **Podgane, miši** se popolnoma iztrebijo s podganjo smrtjo. Če ni uspeha, denar nazaj. Na stotine zahvalnih pism. Cena 4 K, 3 škatljice 9 K. — Stenice, uši, bolhe, ščurke uniči radikalno z zalogo vred „THERIA“. — Prašek proti mrčesu zraven 2 K. — 3069
KEMENY, Košice (Kassa) Postfach 12/C/31 (Ogrsko).

Gonilni jermeni

brez dopustilnega lista. Takoj dobavni. 100 mm širok jermen prenese 12 PS. Za vlažne in suhe prostore. — Pasovi (Berthegurten). — Transportni trakovi. **Kattner & Co, Gradec 14.** 4333

Za jesensko sezono

pobarva vsako blago za moške in damske obleke, kakor tudi cele, nerazparane obleke v poljubnih barvah v splošno zadovoljnost

Prva in največja parna barvarna in kemična čistilnica

Josip Reich, Ljubljana

Tovarna: Poljanski nasip št. 4.

Podružnica: Selenburgova ul. št. 3.

Postna naročila se točno izvršujejo.

Univerzalni ročni mlin.

(Obl. zav.)

Moj univerzalni ročni mlin je izborno pripraven za mletje maka, dišav, sladkorja, kave, ovsenega riža, orehov, pšenice, ječmena, ovs, rži, koruze, riža itd. Ta mali mlin se je med vojno izvrstno obnesel in se lahko rabi za vsako mletje za debelo in fino mletje. — Teža okoli 1 kg. 3074

Komad stane K 24.—

Odpošilja se z Dunaja proti vposlatvi zneska. — Generalno zastopstvo

Max Böhnelt, Dunaj IV.,

Margaretenstrasse 27 = Abl. P. 17.

Za preprodajalce: Večji ročni mlini K 120.—, 160.— in 200.—. Mlin za drobljenje kosti K 320.—. Mlin za meso K 60.—. Sadna stiskalnica K 20.—. Prospekt zastoj.

Vsaka dama naj čita

mojo velezanimivo navodilo o

modernem negovanju grudi.

Iskušen svet pri vpadiesti in pomankanju bujnosti. — Pišite zaupno na

Ido Krause, Požun, Pressburg Ogrsko

Schanzstrasse 2. odd. 41.

PEGE

redčino na obrazu, rdeč nos, ogrce, prišče, gube in ohlapno kožo, vse napake polti odpravi zajam. staropreiskšana

Dr. A. RIXA pasta Pompadour.

Popolnoma neškodljiva. Lonček K 5.—. Dr. A. Rixa bisereno mleko, tekoč puder, rožnat, bel in naravno rumen, steklenica K 6.—. Poština posebel. — Diskretno razpošilja

Dr. A. Rix, kosm. preparati, Dunaj IX., Lankierergasse

6/E. Zaloga v Ljubljani: drog. A. Kanc, drog. »Adrija«, v Mariboru: Lekarna »Pri Angelju varhu«, »Pri Mariji pomočnici« in drog. Wolfram, v Trstu: parfumerija Andreuzzi, Korso 5. 3466

Modni salon Stahly-Maschke

Zidovska ulica št. 3.

Dvorski trg 1, Ljubljana.

— Priporočam —

:slamnike:

svilene klobuke in čepice

najnovjših oblik

za dame in deklice

Popravila se sprejemajo.

Zalni klobuki vedno v zalogi.

Alfonz Breznik

Ljubljana, Kongresni trg št. 15

(Nasproti župni cerkve.)

Največja in najposobnejša trgovina in izposojalnica klavirjev, pianinov in harmonijev na jugu Avstrije. Velikanska zaloga vseh glasbenih instrumentov, strom in muzikali. Klavirje prvih c. kr. dvornih in komornih tisk: Bösendorfer, Förster, Rudolph Stolzhammer, Höpfl & Holzmann, Gies in Hofmann imajo edino izključno le jaz za Kranjsko v zalogi ter svari pred nakupom fabrikatov navideznega „počista“.

Največja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljanska

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 3

je imela koncem leta 1916 vlog . . . K 68.800.000—

hipoteknih in občinskih posojil . . . „ 27.600.000—

rezervnega zaklada . . . „ 2.500.000—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

4%

večje in nestalne vloge pa po dogovoru.

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčenje ima vpeljane lične domače hranilnice.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti

5%, izven Kranjske pa proti 5 1/4%, obrestim in proti

najmanj 1% oziroma 3/4% odplačevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.

Prihranite si denar

ako kupite

barvo za obleko „Tekla“

Edina nepokvarjena pralna znamka.

Nadrobno 60 vin. zavitek. 6—7

zavitek za damsko obleko. Pre-

prodajalci ugodne cene na debelo.

Svarimo pred ponaredbami z enako

zvenečimi imeni. Zahtevajte samo

znamko „Tekla“. 4100

„COMMERCE“, prodajno društvo

za kem. tehn. potrebščine, Pragal,

Vačlavski námbati 13.

Telefon 6187.

JOS. ROJINA

modni atelje za gospode

— LJUBLJANA —

Franca Jožefa cesta 3.

Vojaške-uradniške

— UNIFORME —

po meri v najkrajšem času.

DAMSKA

MESEČNA PREVEZA

zdravniško priporočena

Varuje pred otiščan-

jem, dobro vsesava,

pije, komoda in prak-

tična, varčuje perilo, se

dobro pere ter ostane

vedno mehka. Komplet-

na garnitura K 8.—, 12.—,

20.—, na leta trpečna K 28.—, 36.—,

naifnejša pa K 44.— in K 50.—

Porto 95 vinarjev. V varstvo žensk

izmišalni aparat 40.—, 45.— K. Po-

šiljatev diskretna. — Higijen. blaga

trgovina St. Potoky Dunaj, VI.

Stiegenasse 15. 1199

Stampilje

vseh vrst za urade

društva, trgovcev

ANTON CERNE,

graver in izdelova-

telj kaučukovih

stampilij

LJUBLJANA, Dvorski trg št. 1.

F. Batjel

Gorica — Ljubljana

Stolna ul. št. 2-4. Stari trg št. 28.

Trgovina in mehanična delavnica

Možka in

ženska

dvoškola

s storo parafatka.

Šivalni in pisalni stroji,

gramofoni.

Električne žepne svetilke.

Najboljše baterije.

Posebno nizka cena za preprodajalce.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 1.000.000.

4 1/4 %

brez odbitka rentnega davka

Ustanovljena l. 1881.